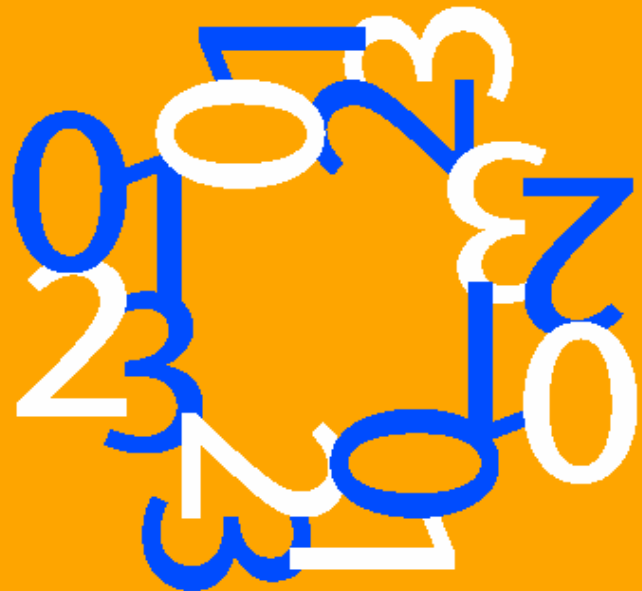

Talousarvio 2008

Taloussuunnitelma 2009-2010

Kaupunginhallitus 29.10.2007

Kaupunginvaltuusto 5.11.2007 § 44

SISÄLLYS

1	YLEISTÄ	3
1.1	YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE	3
1.2	KUNTATALOUS VUOSINA 2007-2010	5
1.3	TALOUSARVION JA SUUNNITELMAN RAKENNE	5
1.4	TALOUSARVION LAADINNAN LÄHTÖKOHDAT	7
	1.4.1 Investointien toteuttaminen	7
	1.4.2 Lainakannan muutokset	8
	1.4.3 Verotulot	9
	1.4.4 Valtionosuuksien kehitys	10
1.5	TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN	12
1.6	KONSERNIRAKENNE	13
2	KÄYTTÖTALOUSOSA	
2.1	KESKUSVAALILAUTAKUNTA	15
2.2	TARKASTUSLAUTAKUNTA	15
2.3	TULEVAISUUSLAUTAKUNTA	17
2.4	HALLINTOPALVELUKESKUS	19
	2.4.1 Kaupunginhallitus	20
	2.4.2 Maaseutulautakunta	22
2.5	SOSIAALIPALVELUKESKUS	23
	2.5.1 Sosiaalityöpalvelut	24
	2.5.2 Vanhuspalvelut	28
	2.5.3 Päivähoitopalvelut	30
	2.5.4 Terveyspalvelut	32
2.6	SIVISTYSPALVELUKESKUS	34
	2.6.1 Koululautakunta	35
	2.6.2 Työväenopiston johtokunta	42
	2.6.3 Musiikkiopiston johtokunta	43
	2.6.4 Kulttuurilautakunta	44
	2.6.5 Liikuntalautakunta	46
	2.6.6 Nuorisolautakunta	48
2.7	YMPÄRISTÖPALVELUKESKUS	50
	2.7.1 Ympäristölautakunta	51
	2.7.2 Tekninen lautakunta	53
3	TULOSLASKELMAOSA	56
4	INVESTOINTIOSA	
4.1	MAA- JA VESIALUEET	59
4.2	TALONRAKENNUS	59
	4.2.1 Hallinto, hankekohtainen	59
	4.2.2 Hallinto, hankeryhmittäinen	59
	4.2.3 Sosiaalipalvelukeskus, hankkeet	60
	4.2.4 Sosiaalipalvelukeskus, hankeryhmittäin	60
	4.2.5 Sivistyspalvelukeskus, hankkeet	61
	4.2.6 Sivistyspalvelukeskus, hankeryhmittäin	61
	4.2.7 Ympäristöpalvelukeskus, hankkeet	62
	4.2.8 Ympäristöpalvelukeskus, hankeryhmittäin	62
4.3	JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS	63
	4.3.1 Ympäristöpalvelukeskus, hankkeet	63
	4.3.2 Ympäristöpalvelukeskus, hankeryhmät	63
4.4	KULJETUSVÄLINEET	64
	4.4.1 Ympäristöpalvelukeskus/hankeryhmä	64
4.5	IRTAIN OMAISUUS	64
	4.5.1 Irtain käyttöomaisuus/hallintopalvelukeskus	64
	4.5.2 Irtain käyttöomaisuus/sosiaalipalvelukeskus	64
	4.5.3 Irtain käyttöomaisuus/sivistyspalvelukeskus	64
4.6	KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT	65
5	RAHOITUSOSA	65

1. TALOUSARVION 2008 JA TALOUSSUUNNITELMAN 2009-2010 YLEISPERUSTELUT

1.1 YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Kansainvälisen talouden korkeasuhdanne jatkuu, sillä Yhdysvaltojen talouskasvun hidastumisen on korvannut vahva kasvu muualla. Vaikka kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden viimeaikainen rauhattomuus onkin lisännyt epävarmuutta maailmantalouden kasvunäkymien suhteen, on perusteltua arvioida, että maailmantalouden kasvu yltää tänä vuonna 5 prosenttiin ja hidastuu siitä ensi vuonna vain hieman. Euroalueen yritysten ja kuluttajien luottamus on pysynyt korkealla ja talouden toimeliaisuus vahvana kotimaisen kysynnän vilkkauksen myötä. Teollisuustuotanto on jatkanut kasvuaan joskin hidastuen. Työllisyys lisääntyy euroalueella ensi vuonna 1,5 prosentin vauhtia jo kolmatta vuotta peräkkäin ja työttömyys on painumassa 7 prosentin alapuolelle. Euroalueen tuotanto kasvaa viime vuoden tapaan sekä tänä että ensi vuonna 2,5 %.

Suomessa kokonaistuotannon kasvu pysyi nopeana vuoden 2007 alkupuoliskolla ja koko vuonna tuotanto ylittää viimevuotisen tasonsa 4,5 prosentilla. Korkeasuhdannetta vahvistaa kansainvälisen talouden jo neljättä vuotta jatkuvan ripeän kasvun ohella yhäkin suhteellisen alhaisena säilynyt korkotaso ja verotuksen keveneminen. Kuten vuonna 2006 sekä nettovienti että kotimainen kysyntä tukevat kasvua painopisteen siirtyessä kuitenkin kotimaisen kysynnän puolelle. Vienti ja investoinnit lisääntyvät tänä vuonna noin viisi ja kotitalouksien kulutusmenot neljä prosenttia.

Teollisuuden tuotanto lisääntyy tänä vuonna yhä ripeästi, 7 %. Etenkin perinteisen metalliteollisuuden tuotteiden kysyntä on ennätysvilkkasta, kun taas metsäteollisuuden kasvu on vaisumpaa ja erityisesti puuteollisuuden näkymät ovat selvästi heikentyneet. Voimakkaasti kansainvälistyneiden teknologiateollisuuden yritysten toiminnot kasvavat tuntuvimmin ulkomailla. Rakennusala on osin ylikuumennut ja alan tuotannon kasvu alkaa olla tuotantomahdollisuuksiin nähden ylärajoillaan. Kantohintojen rajun nousun ja vahvan kysynnän vetäminä metsätalouden tuotanto lisääntyy tänä vuonna tuntuvasti. Palvelutuotannon kasvu jatkuu tasaisena.

Korkeasuhdanne jatkuu vuoden 2008 puolelle. Kansainvälisen kysynnän ennustetaan jatkuvan yhä ripeänä, mutta kasvanut epävakaus rahoitusmarkkinoilla saattaa jatkuessaan vaikuttaa kehitykseen yllättävästikin. Tilauskannat ovat yhä korkealla tasolla mm. metalliteollisuudessa ja rakentamisessa, mutta tarjontarajoitteet hidastavat tuotannon kasvua. Kotitalouksien asunto-ostoissa nopeimman kasvun vaihe jää jo taakse, sillä velkaantumisen korkea taso yhdessä velanhoitomenojen kasvun ja korkeiden hintojen kanssa rajoittavat asuntojen hankintoja. Ostovoiman ja työllisyyden kasvut tukevat kuitenkin yhä kulutuskysyntää. Yritysten investoinnit lisääntyvät, samoin julkiset investoinnit. BKT:n kasvu yltää ensi vuonna vielä lähes

3,5 prosenttiin, eli käynnissä olevan suhdannekierron keskimääräiseen kasvuvauhtiin.

Työllisten määrä lisääntyy tänä vuonna liki 50 000 henkeä; kasvua on lähinnä palvelu- ja rakennusalojen, mutta hieman myös teollisuuden työllisyydessä. Työllisyysaste nousee 70 prosenttiin. Työvoiman tarjonta lisääntyy yhä, kun ikääntyneet työntekijät pysyvät työmarkkinoilla entistä pitempään ja työpaikkojen aiempaa runsaampi tarjonta vetää ihmisiä työmarkkinoille. Työttömien määrä vähenee tänä vuonna noin 25 000 hengellä ja työttömyysaste alenee 6,7 prosenttiin. Hyvä työllisyyskehitys jatkuu v. 2008, jolloin työllisyysaste kohoaa 70,5 prosenttiin ja työttömyysaste painuu 6,3 prosenttiin.

Työkustannusten nousu on viime vuosina ollut maltillista, mikä on osaltaan tukenut talouden kasvua ja työllisyyden paraneamista. Vuonna 2008 palkkojen nousu nopeutuu uusien tulospöytäkirjojen myötä selvästi. Vaikka korotukset pysynevätkin jo palkkaratkaisunsa solmineiden alojen osalta vielä tuottavuuden kasvun ja kannattavuuden asettamissa rajoissa, uhkana on, että korotustason muodostuminen yleiseksi linjaksi alkaisi muiden alojen osalta heikentää nopeasti hintakilpailukykyä.

Kuluttajahintojen nousu on tänä vuonna nopeutunut lähes prosenttiyksiköllä 2½ prosentin tuntumaan mm. asumiskustannusten nousun seurauksena. Vuonna 2008 keskimääräinen inflaatio pysyy suunnilleen ennallaan. Inflaatiotekijöiden suhteellinen merkitys kuitenkin hieman muuttuu. Palkkojen ohella välillisten verojen sekä terveydenhuollon maksujen korotukset nostavat hintatasoa, kun taas asumisen kustannusten nousu hidastuu.

Vuonna 2007 palkansaajien reaaliansioiden nousu hidastuu, mutta valtion tuloverotuksen keveneminen yhdessä työllisyyden kohenemisen kanssa lisäävät kotitalouksien ostovoimaa. Toistaiseksi varallisuusarvojen nousu on vastannut velkaantumisen kasvua, mutta ylivelkaantumisen riskit ovat lisääntymässä. Ensi vuonna kotitalouksien käytettävissä olevien reaalitulojen kasvu hieman nopeutuu, mutta säästämisasteen lasku ja velkaantumisen kasvu jatkuvat. Kotitalouksien rahoitusali jäämä suhteessa bruttokansantuotteeseen kohoaa päälle 4 prosentin.

Yritysten kannattavuus nousee tänä vuonna historiallisestikin korkealle tasolle, ja niiden rahoitusrakenteet ovat vahvat useita vuosia jatkuneen hyvän tuloskehityksen vuoksi. Ensi vuonna kustannusten nousu kuitenkin jo rajoittaa tulokehitystä.

Yrityssektorin tapaan julkisen talouden rahoitusasema on vahva. Ylijäämä nousee 4,5 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen, josta se laskee ensi vuonna puoli prosenttiyksiköä. Sekä verojen että menojen suhde bruttokansantuotteeseen alenee merkittävästi tänä vuonna. Veroaste alenee lievästi myös ensi vuonna. Velkaantuminen alenee edelleen kolmisen prosenttiyksiköä vuodessa ja julkinen velka on ensi vuonna 33 % bruttokansantuotteesta. Valtiontalous on tänä vuonna ylijäämäinen, ensi vuonna ylijäämä pienenee hieman. Kuntata-

lous kohenee myös ja on likimain tasapainossa. Sosiaaliturvarahastojen ylijäämä säilyy ennallaan. Työeläkerahastojen kasvussa oleva sijoituskanta oli kesäkuun lopussa 123 mrd. euroa, mikä on 70 % kokonaistuotannosta. (lähde: VM, Suhdannekatsaus 3/2007)

1.2 KUNTATALOUS VUOSINA 2007-2010

Kuntien talouden neljännesvuositilaston mukaan kuntien toimintamenot kasvoivat vuoden 2007 ensimmäisellä vuosipuoliskolla nelisen prosenttia verrattuna edellisenvuoden vastaavaan ajanjaksoon. Kuntien ja kuntayhtymien palkkasumma on lisääntynyt runsaan kolmen prosentin vuosivauhtia. (Kuntataloustiedote 4/2007)

Kunta-alalla saavutettiin neuvottelutulos virka ja työehtosopimuksista 2007-2009 kuntatyönantajan ja kolmen pääsopijajärjestön kesken 19. syyskuuta. Neuvottelutuloksen mukaiset virka- ja työehtosopimukset tulivat voimaan 1.10.2007. Kahden vuoden ja neljän kuukauden pituinen sopimuskausi päättyy 31.1.2010.

Sopimus sisältää sopimuskauden aikana kolme yleiskorotusta ja lisäksi paikallisia järjestelyeriä. Kustannusvaikutukset on arvioitu olevan koko sopimuskauden aikana keskimäärin 11,6 %. Sopimuskorotusten tason ja ajoituksen ohella mm. liukumat vaikuttavat siihen miten paljon kunta-alan palkkasumma vuosina 2007 ja 2008 kasvaa. Sopimus sisältää yleiskorotuksen jo vuodelle 2007 (1.10.2007 yleiskorotus on 54 euroa/kk, kuitenkin vähintään 3,4 %) sekä kertaerän 270 euroa joulukuun palkanmaksun yhteydessä.

Kunta-alan ansiotasoindeksi kohonnee vuonna 2007 keskimäärin vähän yli kolme prosenttia. Palkkasumma kasvanee lähes 4 %. Vuonna 2008 palkkasumman kasvuvauhti nopeutuu sopimuskorotusten johdosta merkittävästi. Ansiotasoindeksi kohonnee 6 prosenttia ensi vuonna. Kunta-alan palkkasumman arvioidaan kasvavan myös henkilöstön lukumäärän lisäyksen johdosta.

Kunta-alan kustannustaso kohoaa vuonna 2008 melko nopeasti verrattuna edellisten vuosien kehitykseen. Esimerkiksi peruspalvelujen hintaindeksillä mitattuna keskimääräinen vuotuinen kohoaminen on ollut runsaan kolmen prosentin luokkaa vuosina 2003-2007. Vuonna 2008 kustannustaso kohonnee palkkatarkistuksista riippuen keskimäärin 4,5 - 5 %.

1.3 TALOUSARVION JA SUUNNITELMAN RAKENNE

Voimassa olevan kuntalain säännösten mukaan:

”Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnittelukaus*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (*toimenpideohjelma*), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (*alijäämän kattamisvelvollisuus*).

Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.”

Talousarviossa kaupunginvaltuusto hyväksyy kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Kaupunginvaltuustoon nähden sitovaksi eräksi voidaan määritellä määräraha, tuloarvio tai toimintakate. Kuntalain mukaisesti myös toiminnalliset tavoitteet voidaan määritellä sitoviksi. Palvelukeskuksen Loimaan Linjasta johtamat kokonaistavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia, samoin kuin arviointikohdekortissa sitovaksi (s) määritellyt osatavoitteetkin.

Loimaan kaupungin talousarviomäärärahat ovat bruttositovia eli bruttositovalla yksiköllä sitova erä on menojen yhteissumma (määräraha).

Yhdistymissopimuksen mukaisesti uudessa Loimaassa toimivat seuraavat toimielimet:

Kaupunginvaltuusto	45 jäsentä
Kaupunginhallitus	11 jäsentä
Tarkastuslautakunta	7 jäsentä
Keskusvaalilautakunta	5 jäsentä
Tulevaisuuslautakunta	5 jäsentä
Sosiaalilautakunta	9 jäsentä
Koululautakunta	9 jäsentä
Kulttuurilautakunta	9 jäsentä
Nuorisolautakunta	9 jäsentä
Liikuntalautakunta	9 jäsentä
Ympäristölautakunta	9 jäsentä
Tekninen lautakunta	9 jäsentä
Maaseutulautakunta	9 jäsentä
- kylien neuvottelukunta	8 jäsentä
Musiikkiopiston johtokunta	9 jäsentä
Työväenopiston johtokunta	9 jäsentä
Vesihuoltolaitoksen johtokunta	9 jäsentä

Käyttötalousosa on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti lautakuntatasolla paitsi sosiaalilautakunnan määrärahojen sitovuustasona noudatetaan tehtäväalue I tasoa.

Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja kustannusarviot hankkeille tai hankeryhmille. Käyttöomaisuusryhmissä maa- ja vesialueet, talonrakennus ja julkinen käyttöomaisuus yli 160.000 euron kohteille osoitetaan määrärahat hankkeittain. Käyttöomaisuusryhmissä aineettomat hyödykkeet, kuljetusvälineet, koneet ja kalusto, muut aineelliset hyödykkeet ja käyttöomaisuusarvopaperit yli 16.000 euron kohteille osoitetaan määrärahat kohteittain.

1.4 TALOUSARVION LAADINNAN LÄHTÖKOHDAT

Talousarvion laadinnan lähtökohtina ovat olleet:

- Loimaan kaupungin strategia ja Loimaiden yhdistymissopimus.
- Loimaan kaupungin talouden tasapainottamisohjelma 14.8.2006
- Talousarvion laadintaohjeet kh 6.8.2007
- Talous- ja kehittämisseminaarit 23.4.2007 ja 1.10.2007
- Loimaan kaupungin tarkastuslautakunnan arviointikertomukset 2006 ja 2007
- Valtion politiikkaohjelmat
- Valtion talousarvio 2008
- Peruspalveluohjelma 2008-2011

Loimaan Linja – strategiassa keskeisin vakaan, mahdollisuuksia antavan talouden tavoite on vuosikate 125 % poistoista. Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan kuntataloudessa vuosikatteen suuruudella. Talous on tasapainossa, kun vuosikate kattaa poistot. Kunnan talouden tila on heikko, kun vuosikate on negatiivinen. Vuosikatteen tasotavoite on kuitenkin välttämätön saavuttaa, koska vain tällä tavalla tulorahoitusta riittää käytettäväksi kehittämiseen ja investointeihin. Taloussuunnitelma-kaudella ei olla saavuttamassa tavoitetta vuosikate 125 % poistoista, vaikkakin tilikauden tulokset onkin saatu puristetuiksi lievästi ylijäämäisiksi, tavoite on kuitenkin pidettävä kirkkaana mielessä, sillä se on olennaisin terveen talouden tunnusmerkki ja linjan on oltava tätä tavoitetta kohti kehittyvä.

1.4.1 Investointien toteuttaminen

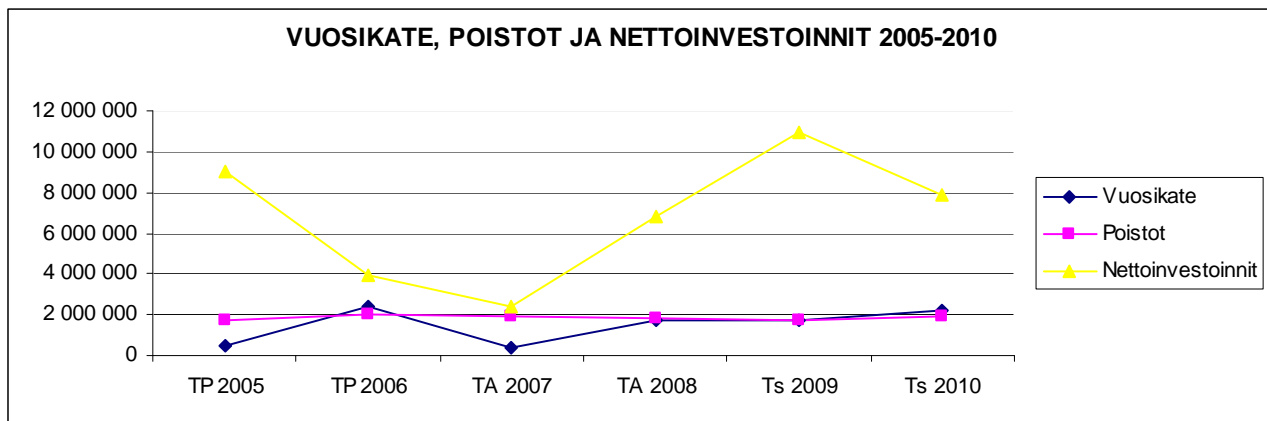
Investointien osalta tulisi huomioida myös Kuntalain muutos(578/2006), jossa tilinpäätöstä koskevaan pykälään on lisätty säännös oikeiden ja riittävien tietojen antamisesta (68.3 §). Säännöksen mukaan kunnan on esitettävä tarpeelliset lisätiedot liitetiedoissa silloin, kun tuloslaskelma ja tase eivät yksin anna riittävää tietoa kunnan toiminnan tuloksen tai taloudellisen aseman arvioimiseksi. Säännöksen erityisenä tarkoituksena on velvoittaa kuntaa antamaan selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja keskimääräisten poistonalaisten investointien määristä silloin, kun määrät poikkeavat olennaisesti toisistaan. Olennaisena poikkeamana voidaan pitää 10 %:n tai sitä

suurempaa erotusta. Tieto on tärkeä arvioitaessa kunnan kykyä selviytyä tulevaisuudessa mm. velanhoitokuluistaan.

Keskimääräiset poistot ja investoinnit vuosina 2005 - 2009						
	2005	2006	ta 2007	ta 2008	ts 2009	ts 2010
Suunnitelman mukaiset poistot	1 705 661	1 991 152	1 875 400	1 827 200	1 757 000	1 955 000
Poistonalaisten investointien omahankintameno	9 069 089	3 902 077	2 422 000	6 833 600	10 963 000	7 858 000
Poikkeama (€)	-7 363 428	-1 910 925	-546 600	-5 006 400	-9 206 000	-5 903 000
Poikkeama %	-81	-49	-23	-73	-84	-75

Kaupungin investointiohjelma on haastava, mutta vuotuisten investointien keskimääräinen taso täytyisi saada vakiinnutettua korkeintaan 2 milj.euron vuotuiselle tasolle. Joissakin kunnissa investointeihin käytettävä summa arvioidaan nettomäärältään maksimissaan vuosikatteen suuruiseksi. Meillä tämä tarkoittaisi erittäin suuria vuosittaisia vaihteluita esim. vuonna 2005 oltaisiin voitu investoida noin 0,5 milj.euron (tp) ja vuonna 2006 noin 2,4 (tp) milj.euron summalla. Joissakin kunnissa taas investoidaan vuosittain vain suunnitelman mukaisia poistoja vastaavan summan edestä, mikä käytäntö kyllä pitäisi käyttöomaisuuden arvon vuosittaiset vaihtelut kurissa.

	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	Ts 2009	Ts 2010
Vuosikate	502 857	2 374 461	407 400	1 736 500	1 687 000	2 233 000
Poistot	1 705 661	1 991 152	1 875 400	1 827 200	1 757 000	1 955 000
Nettoinvestoinnit	9 069 089	3 902 077	2 422 000	6 833 600	10 963 000	7 858 000

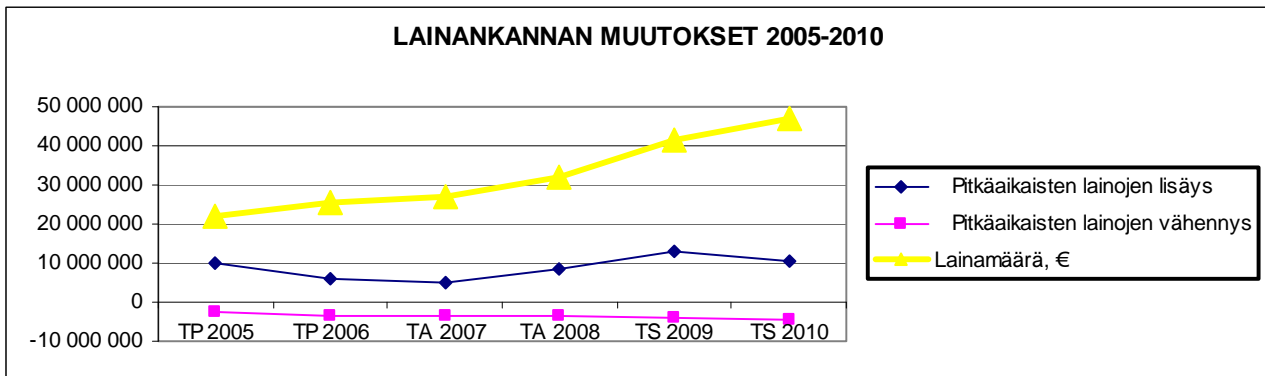
1.4.2 Lainakannan muutokset

Toteutettavat investoinnit ja käyttötalouden alijäämäisyys johtavat suoraan velkamäärän nousuun ja heijastuvat käyttötalouteen poistojen ja korkokulujen määrän lisäyksenä. Lähitulevaisuudessa käyttötalousmenojen ja investointitason sopeuttaminen edelleenkin kapenevaan ja kuluja hitaammin kehittyvään tulotasoon on kaikkien Loimaan henkilökuntaan ja päätöksentekokoneistoon kuuluvien tärkein tehtävä.

Talousarvio sisältää edelleen kehittämisvaroja ja myös mittavan investointipaketin toteuttaminen lienee Loimaan seudulle myönteinen ja yritystoimintaa elvyttävä signaali. Investoin-

tisuman purkamisen kokonaistaloudellista vaikutusta ei voi, eikä saa arvioida yksinomaan kaupungin budjettikirjan kautta.

	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Lainakannan muutokset	7 705 010	3 357 782	1 599 600	5 097 100	9 276 000	5 625 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000	6 000 000	4 904 900	8 452 400	13 148 000	10 295 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 294 990	-3 642 218	-3 305 300	-3 355 300	-3 872 000	-4 670 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	1 000 000				
Lainamäärä, €	22 060 093	25 417 875	27 017 475	32 114 575	41 390 575	47 015 575
Lainamäärä, €/asukas	1 684	1 942	2 070	2 462	3 176	3 609
Asukasmäärä	13098	13089	13055	13042	13034	13026

1.4.3 Verotulot

Kunnallisveron tilitykset ovat kohonneet vuoden 2007 tammi - elokuussa kuutisen prosenttia. Nopeaa kasvua selittävät muun muassa yleisen taloudellisen toimeliaisuuden jatkuminen vilkkaana, mikä on merkinnyt ansiotulojen odotettua parempaa lisäystä. Heinäkuussa toteutettu kuntaryhmän verovuoden 2007 jako-osuuden alentaminen hillitsi tilitysten kumulatiivista kasvua. Vuonna 2007 kunnallisveron tilitysten arvioidaan kuitenkin kokonaisuudessaan kasvavan noin 7 % edellisestä vuodesta.

Vuonna 2008 kunnallisveron tilitykset lisääntyvät noin kuusi prosenttia ansiotulojen kasvun jatkuessa ripeänä. Kansantalouden palkkasumma nousee nopeasti työllisyyden paranemisen ja sopimuskorotusten johdosta. Osana työn verotuksen keventämisestä kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä korotetaan, mikä vähentää kunnallisveron tuottoa noin sata miljoonaa euroa. Kuntien yhteisöveron tilitykset ovat arvion mukaan runsaat 1,4 miljardia euroa vuonna 2007 eli huomattavasti ennakoitua enemmän. Yhteisövero kasvaa vuonna 2008 10 %, vaikka talouden kasvu jonkin verran hidastuu.

Kiinteistöveron tuotto lisääntyy ensi vuonna viisi prosenttia. Kuntien verotulojen tilitykset ovat vuonna 2007 yhteensä 16,3 miljardia euroa. Vuonna 2008 tilitykset kasvanevat miljardi euroa eli kuusi prosenttia.

Loimaan kaupungin vuodelta 2006 valmistumassa oleva verotus on kehittynyt 8.10.2007 annetun ennakkotiedon mukaan hivenen paremmin, kuin valtakunnassa keskimäärin. Kunnallisveron kasvuksi on ilmoitettu 7,8 %, kun valtakunnallinen kasvu on 5,6 % ja yhteisöverokertymän kasvuksi on ilmoitettu 26,8 % (valtakunnallinen kasvu 17,7%). Kunnallisveron osalta hyvän kehityksen selittää myös vuodelle 2006 toteutettu tulo-veroprosentin nosto 0,5 prosenttiyksikköä. Yhden prosenttiyksikön kunnallisveroasteen nosto tuo kaupungin kassaan lisää liikkumatilaa 1,4 milj.euroa/vuosi.

TILIVUOSI	2005	2006	2007*	2008**	2009**	2010**
Verolaji	18,50	19,00	19,00	19,00	19,50	19,50
Kunnallisvero	26 235	28 462	29 934	31 817	33 910	35 305
<i>Muutos %</i>	2,2	8,5	5,2	6,3	6,6	4,1
Yhteisövero	1 533	1 764	2 046	2 300	2 403	2 463
<i>Muutos %</i>	7,7	15,1	16,0	12,4	4,5	2,5
Kiinteistövero	1 322	1 584	1 584	1 584	1 584	1 584
<i>Muutos %</i>	2,8	19,8	0,0	0,0	0,0	0,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	29 090	31 810	33 564	35 701	37 897	39 352
<i>Muutos %</i>	2,5	9,4	5,5	6,4	6,2	3,8

Taloussuunnitelmassa on tuloveroprosentiksi vuosille 2009 ja 2010 arvioitu alustavaksi 19,5 prosenttia. Yhteisöverotilitysten kasvun oletetaan jatkuvan myönteisinä ja kiinteistöverotuksen säilyvän suunnilleen samalla tasolla. Koiraverotus ei sisälly vuoden 2008 talousarvioon, eikä vuosien 2009 ja 2010 taloussuunnitelmaan.

1.4.4 Valtionosuuksien kehitys

Peruspalvelubudjetin piirissä olevat valtionosuudet lisääntyvät vuonna 2008 noin 720 miljoonaa euroa eli yli 10 prosenttia. Keskeiset syyt ovat valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon joka neljäs vuosi toteutettava tarkistus, kustannustason nousuun perustuva valtionosuuksien indeksitarkistus sekä verotuksen keventämisestä aiheutuvien veromenetysten kompensointi sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuusprosenttia korottamalla. Lisäksi ikärakenteen muutos lisää sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksia laskennallisten kustannusten noustessa.

Olennaista vuoden 2008 peruspalvelubudjetissa on kuntien asukaskohtaisten rahoitusosuuksien huomattavan suuri kasvu. Ennätyksellinen rahoitusosuuksien kasvu perustuu valtionosuusprosenttien alentumiseen, kustannustenjaon tarkistamiseen perustuvaan laskennallisten kustannusten ja valtionosuusperusteen nousuun, kustannusindeksin tavanomaista suurempaan nousuun (4,7 %) sekä ikärakenteen muutoksen aiheuttamaan laskennallisten kustannusten kasvuun sosiaali- ja terveydenhuollossa. Rahoitusosuudet kasvavat suhteellisesti enemmän kuin laskennalliset kustannukset, erityisesti opetustoimissa.

VALTIONOSUUDET

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Yleinen valtionosuus	430 618	326 412	281 060	265000	251000	245 000
Sosiaali- ja terveystoimi	14 693 072	16 076 983	17 198 070	19527000	21328000	23 152 000
Opetus- ja kulttuuri	3 709 924	3 947 420	4 001 870	3870000	3669000	3 532 000
Verotulotasaus sisältyy ym. lukuihin	2 858 000	3 657 000	3 651 000	3878000	3 700 000	3 600 000
Yhteensä	18 833 614	20 350 815	21 481 000	23 662 000	25 248 000	26 929 000

Valtakunnallinen kehitysarvio ja ikärakenteen painottuminen ikäihmisvoittoiseksi näkyy myös Loimaan kaupungin valtionosuusennusteissa, sosiaali- ja terveystoimen valtionosuudet ovat ainoa ryhmä, joka on selkeästi kasvussa.

Seuraavassa taulukossa on muutamia Loimaan kaupungin keskeisiä tunnuslukuja kootusti,

TUNNUSLUVUT	TP 2004	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008
Asukasluku	13087	13098	13089	13055	13042
siitä 0 – 6-vuotiaat	902	910	903	895	890
siitä yli 74-vuotiaat	1480	1502	1507	1515	1525
Tuloveroprosentti	18,5	18,5	19	19	19
Kiinteistöverot:					
yleinen	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7
vakituinen asuinrak.	0,25	0,25	0,3	0,3	0,3
mökki	0,7/0,6	0,7	0,8	0,8	0,8
Verotulot milj.€	28,4	28,9	31,8	33	35,7
kunnallisverot	25,7	26,1	28,5	29,6	31,8
yhteisöverot	1,4	1,5	1,8	1,9	2,3
kiinteistöverot	1,2	1,3	1,5	1,5	1,6
Valtionosuudet tuhatta.€	17828	18832	20350	21245	23662
yleinen	265	259	107	77	29
sosiaali- ja terveys	11868	13064	13992	14927	17316
opetus- ja kulttuuri	2772	2651	2594	2634	2439
verotulojen tasaus	2923	2858	3657	3607	3878
Toimintatuotot milj, €	7,9	9,4	8,7	8,7	8,5
Toimintakulut milj, €	-54,3	-56,5	-58,1	-62	-65,4
henkilöstö	-20,3	-23,7	-24,2	-25,6	-26,8
palvelujen osto	-28,1	-26,5	-26,8	-28,9	-30,9
Investointimenot milj.€	-6,2	-11,7	-5,7	-4	-8,1
Vuosikate milj.€	-0,5	0,5	2,4	0,4	1,7
Lainamäärä milj.€	14,4	22	25,4	27	32
Lainaa €/asukas	1097	1684	1942	2070	2451
Kertyneet ali-/ylijäämät milj.€	0,3	-0,4	0,4		
Vakituinen henkilöstö	639	577	534		
Töissä olevien kokonaishenkilöstömäärä	733	734	707		

1.5 TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN

Kuntalain taloutta ja tarkastusta koskevia säännöksiä on muutettu 1.8.2006 voimaan tullessa kuntalain muutoksessa (578/2006). Taloutta koskevat säännösmuutokset sisältyvät kuntalain 65, 68, 69 ja 70 (kumottu) pykälisiin ja tarkastusta koskeva säännösmuutos 71 pykälään.

Talousarviota ja -suunnitelmaa koskevaa 65 §:ää on muutettu siten, että 3 momentissa säädetään tasapainottavan taloussuunnitelman laatimisesta alijäämäisessä kunnassa ja mahdollisuudesta jo kertyneen alijäämän kattamisesta erityisellä toimenpideohjelmalla. Alijäämän kattamista koskevaa sääntelyä ei sovelleta kuntayhtymässä.

Tilinpäätöstä koskevaan 68 §:n muutoksessa rahoituslaskelma on siirretty liitetiedoista varsinaiseksi tilinpäätöslaskelmaksi taseen ja tuloslaskelman rinnalle. Lisäksi pykälään on lisätty uusi 1 momentti, jonka mukaan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Toimintakertomusta koskevaa 69 §:ää on muutettu siten, että kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamisesta. Pykälän 3 momenttiin on lisätty velvoite antaa tietoja sellaisista konsernitaseeseen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei tehdä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa. Pykälään on lisäksi siirretty 3 momentti tilikauden tuloksen käsittelystä. Vastaava säännös oli aiemmin erillisenä 70 §:nä.

Tarkastuslautakuntaa koskevaan 71 §:ään on lisätty uusi 3 momentti, jonka mukaan tarkastuslautakunnan tulee arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista ja toimenpideohjelman riittävyttä. Lisäksi on muutettu tarkastuslautakuntaan valittavien jäsenten vaalikelpoisuutta koskevaa säännöstä.

Säännösmuutoksilla on pyritty lisäämään talouden suunnitelmallisuutta sekä selkeyttämään ja täsmentämään kunnan talouden tasapainosääntelyä erityisesti tilanteessa, jossa kunnan kertynyt alijäämä on määrältään merkittävä.

Muutosta aikaisempaan sääntelyyn on ehdoton tasapainovaatimus taloussuunnittelussa alijäämätilanteessa; taloudeltaan alijäämäisen kunnan tulee katkaista alijäämän lisääntyminen enintään neljässä vuodessa laatimalla tasapainossa oleva tai ylijäämäinen taloussuunnitelma. Jos taseen kattamatonta alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, kunnan on laadittava erikseen yksilöity toimenpideohjelma alijäämän kattamiseksi.

Voimaan tulleet säännökset selkeyttävät kunnan toimielinten vastuuta kunnan talouden tasapainottamisessa ja oikean kuvan antamisessa kunnan taloudenhoidosta. Kunnanhallituksen

rooli tasapainottavan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman laatimisessa ja tasapainotusta koskevan selonteon antamisessa on keskeinen. Tarkastuslautakunnan on arvioitava arviointikertomuksessa tasapainotuksen toteutumista sekä toimenpiteiden riittävyyttä ja realistisuutta. Tilintarkastajat joutuvat puuttumaan alijäämän kattamisvelvoitteen laiminlyömiseen aiempaa tarkemmin.

Alijäämien kattamisvelvoite	Kaupunki + vesi
	Ali- /yli+
Ed.tilikausien alijäämät	-357 344
2006 ali-/ylijäämä	781 428
TA 2007	-968 000
TA 2008	49 300
TS 2009	70 000
TS2010	426 000
	1 383,90

Voimaan tulleiden säännösten (65.3 §) mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Taloussuunnitelman neljän vuoden tasapainovaatimus sitoo nimenomaan kuntaa, jonka taseeseen ei kerry ylijäämäeriä. Toisin sanoen kunnan, jonka talousarviovuoden taseen arvioidaan muodostuvan alijäämäiseksi tai jonka kuluvan vuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää, on laadittava tasapainossa oleva taloussuunnitelma.

Suunnitelmakaudella ei arvioida kertyvän kattamatonta alijäämää, suunnitelman onnistumisen edellytyksenä on, että Loimaan kaupunki pystyy joko lisäämään tulojaan tai olennaisesti pienentämään kulurakenteitaan. Taloussuunnitelmassa vuosille 2009 ja 2010 on tuloveroprosentiksi arvioitu 19,5 %.

1.6 KONSERNIRAKENNE

Jokaisen kunnan ja kaupungin on omasta talouskunnostaan huolehtiessaan huolehdittava myös omistamiensa tytäryhteisöjen talouskunnosta.

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta. Konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat omalta osaltaan strategian ja valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttajina. Loimaan edustajien tulee toimia tytäryhteisöjen hallintoelimissä siten, että valtuuston asettamat tavoitteet saavutetaan.

Tytäryhteisöt:	Omistusosuus %
As Oy Kolkkalantie 5	100 %
As Oy Loimaan kunnan Kitkonniitty	100 %
As Oy Loimikitko	100 %
Hulmin Huolto Oy	100 %
Kiinteistö Oy Kurittula	100 %
Kiinteistö Oy Loimaan Opiskelija asunnot	93 %
Kiinteistö Oy Loimaan Vatrola	70 %
Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot	100 %
Kiinteistö Oy Telkäntie 1	100 %
Kiinteistö Oy Martinhaka	70 %
Kiinteistö Oy Tuulensuu	100 %
Loimaan Kaukolämpö Oy	51 %
Loimaan Uimahalli Oy	60 %
Loimaan Yrityskiinteistö Oy	100 %

Kuntayhtymät:

Loimaan Ammatti-instituutti	48 %
Loimaan Seudun kansanterveystyö ky	65,12 %
Varsinais-Suomen Erityishuoltopiirin ky	3,77 %
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin ky	4,22 %
Varsinais-Suomen Liitto	2,74 %

Hirvikosken Lämpö Oy purettiin vuoden 2005 aikana. Kiinteistö Oy Loimaan Torikioski on purettu vuoden 2006 aikana ja on nyt suoraan kaupungin omistuksessa.

Kiinteistö Oy Telkäntien myymisestä on allekirjoitettu esikauppakirja, mutta kauppa peruuntunee, koska Telkäntie ei saanut vapautusta aravarajoituksista. Konsernin osalta lähitulevaisuuden suunnitelmissa on Hulmin Huolto Oy:n toiminnan kehittäminen, Loimaan Uimahalli Oy:n kunnallistamisen selvittäminen ja Kiinteistö Oy Kurittulan ja Loimaan Yrityskiinteistö Oy:n toimintojen yhdistäminen.

2 KÄYTTÖTALOUSOSA

2.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

Tehtävä: Keskusvaalilautakunta huolehtii kunnallisten ja valtiollisten vaalien järjestämisestä kaupungissa. Vuonna 2007 järjestetään eduskuntavaalit, vuonna 2008 kunnallisvaalit ja vuonna 2009 europarlamenttivaalit.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	35 540	17 800	0	20	0
Sisäiset tuotot	0				
Tuotot yhteensä	35 540	17 800	0	20	0
Toimintakulut	-27 922	-18 500	-19 400	-20	0
Sisäiset kulut	-939		0	0	0
Kulut yhteensä	-28 861	-18 500	-19 400	-20	0
TOIMINTAKATE	6 679	-700	-19 400	0	0
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	6 679	-700	-19 400	0	0

2.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Toimielin: Tarkastuslautakunta

Tehtäväalueen toiminta-ajatus ja keskeisimmät tehtävät:

Valtuusto on asettanut tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

Tärkeimpänä tehtävänä lautakunnan on arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Valtuuston valitsema tilintarkastaja tarkastaa vastaavasti kunnan kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen.

Toiminnan painopistealueet vuosina 2008-2010:

Ulkoisen ja sisäisen arvioinnin yhteensovittaminen ja lisääminen.

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TAV 2008	S
Tarkastustoiminta järjestetään ja toteutetaan kattavasti ja monipuolisesti niin, että valtuusto voi tarkastuksen pohjalta arvioida vastuualueiden toiminnan ja palveluiden tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.	Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä keväällä 2009. Järjestetään yksi yhteinen valtuuston arviointitilaisuus valtuuston, kaupunginhallituksen, lautakuntien puheenjohtajien ja johtavien viranhaltijoiden kanssa.	I arviointitilaisuus	s

Toiminnan laajuutta kuvaavat tiedot:

Tarkastuslautakunnan kokoukset ja arviointi/tarkastuspäivät	8 pv
Tilintarkastajan tarkastuspäivät	15 pv
Avustavan tilintarkastajan tarkastuspäivät	15 pv

TARKASTUSLAUTAKUNTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	0				
Sisäiset tuotot					
Tuotot yhteensä	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-16 665	-23 600	-23 600	-24	-25
Sisäiset kulut	-19		0	0	0
Kulut yhteensä	-16 684	-23 600	-23 600	-24	-25
TOIMINTAKATE	-16 684	-23 600	-23 600	-24	-25
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-16 684	-23 600	-23 600	-24	-25

2.3 TULEVAISUUSLAUTAKUNTA

Toimielin: Tulevaisuuslautakunta
Vastuuhenkilö: Kehittämisjohtaja

Palveluajatus: Valmistella kaupunginhallitukselle toimenpide-ehdotuksia kaupungin hallinnon, palvelutuotannon, infrastruktuurin ja elinkeinoelämän kehittämisestä sekä edistää kuntayhteistyötä.

Strategiasta johdetut kokonaistavoitteet:

PÄÄMÄÄRÄ 2008	KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT	TAVOITTEET 2008	MITTARIT
Asiakasnäkökulma:			
1. Kaupungin hallinto hyötyy lautakunnan sille tuottamisesta ehdotuksista ja toimenpiteistä. 2. Ulkoiset sidosryhmät hyötyvät lautakunnan toiminnasta Loimaan linja –strategian tavoitteiden toteutumista edistävässä toiminnassaan.	1. Riittävä toimivalta ja vaikutuskanavat lautakunnan osaamisen saamiseksi muun hallinto-organisaation käyttöön. 2. Yhteydet keskeisiin kehittäjäosapuoliin ja riittävät taloudelliset resurssit.	1. Loimaan linjan toteuttamissuunnitelman 2008 valmistelu. 2. Loimaan linja -strategialuonnoksen 2009 – 2013 valmistelu. 3. 1 – 2 kpl kehittämisseminaareja ja organisaatiolle. 4. Osallistuminen n. 2 – 3:een sidosryhmävetoiseen kehityshankkeeseen/toimenpiteeseen.	Yksilöidyt toimenpiteet.
Prosessi- ja rakennenäkökulma			
Alueellisen yhteistyön rakenteet tukevat Loimaan kehittämistä merkittävästi myös seutuyhteistyöllä.	Loimaan ja seudun alueellisten organisaatioiden tavoitteet tukevat toisiansaan/ovat yhden-suuntaiset.	Kehittämiskeskuksen, SEUTU-hankkeen ja ammattikorkeakoulun kehittämistoiminnan hyödyntäminen kaupungin näkökulmasta.	Yksilöidyt konkretisoituneet toimenpiteet.
Osaamisenäkökulma:			
Tulevaisuuslautakunnan käytössä on ajantasainen tietämys ja kehittämisosaaminen.	Erityisasiantuntemuksen kytkeminen lautakunnan työskentelyyn.	Asiantuntijoiden ja muiden kehittämisorganisaatioiden hyödyntäminen lautakuntatyöskentelyssä.	Järjestetyt tutustumiskäynnit, asiantuntijavierailut, koulutukset ja seminaareihin osallistuminen.
Talousnäkökulma:			
Kehittämisresurssit onnistutaan kohdentamaan lisäarvoa tuottavalla tavalla.	1. Toteutettavien hankkeiden ja toimenpiteiden vaikuttavuus. 2. Riittävät kehittämisresurssit.	1. Niittukulman alueen liiketoimintamarkkinointi. 2. Kaupungin talouskehitystä tukeva asuinpaikkamarkkinointi. 3. Ulkopuolisen rahoituksen merkittävä hyödyntäminen viljasiilojen taidevalaistuksen toteutus-	1. Alueen tonttimyyntiaste. 2. Nettomuuttomuutos valitussa kohderyhmässä (analyysi tehtävissä aikaisintaan 2009). 3. Kaupungin omarahoitus alle 1/3. 4. Valmis suunnitelma.

		hankkeessa. 4. Yhdistymisavustus- käyttösuunnitelman tarkennus vuodelle 2009.	
--	--	---	--

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TA 2008
Henkilöstö	Kehittämisohtaja	1
Toimitilat	Kaupungintalo, huone 203	24,5 m ²

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TAV 2008	S
Strateginen suunnittelu ja ohjaus	Loimaan linjan toteuttamis-suunnitelma ja seuranta	1 suunnitel-ma, 2 seuranta-raporttia	s
	Luonnos Loimaan linja – strategiasta 2009 – 2013		s
Koulutustilaisuuudet/ seminaarit	Järjestetyt seminaarit	1 – 2	s

Toiminta

Tulevaisuuslautakunnan talousarvion merkittävin euromääräinen osa on kuntien yhteistyöhön kuuluva kehittämisskeskuk-sen, SEUTU-hankkeen ja Leader+ -ohjelman asukaslukuperus-teinen maksuosuus.

Lautakuntatyöskentelyn keskeinen osa on kaupungin strategi-oiden valmistelu- ja seurantatyö sekä keskitetyn markkinointi-viestinnän toteutus.

TULEVAISUUSLAUTAKUNTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot					
Sisäiset tuotot					
Tuotot yhteensä	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-380 495	-414 000	-403 000	-415	-428
Sisäiset kulut	-12		0	0	0
Kulut yhteensä	-380 507	-414 000	-403 000	-415	-428
TOIMINTAKATE	-380 507	-414 000	-403 000	-415	-428
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-380 507	-414 000	-403 000	-415	-428

2.4 HALLINTOPALVELUKESKUS

Toimielin: Kaupunginhallitus ja maaseutulauslautakunta
 Vastuhenkilö: Kehittämisojohtaja

Palveluajatus: Hallintopalvelukeskus vastaa asiakaslähtöisesti ja laadukkaasti keskitetyistä hallintopalveluista ja niiden kehittämisestä.

Strategiasta johdetut kokonaistavoitteet:

PÄÄMÄÄRÄ 2008	KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT	TAVOITTEET 2008	MITTARIT
Asiakasnäkökulma			
Palveluhenkisydestä saatava palaute on kiitettävää ja reklamaatioiden määrä lähellä nollaa.	Asiakaspalveluhenkisyys ja -osaaminen.	Ulkoisten asiakkaiden palveluun liittyvät reklamaatiot säilyvät vähäisinä.	Asiakastyytyväisyys- selvitys ja reklamaatioiden määrä.
Kattava ja selkeä tiedotus kuntalaisille ja muille kaupungin hallintokunnille.	Kattavat tiedotuskanavat ja tiedon julkaisujärjestelmät.	Suunnitelma sähköisen tiedotusjärjestelmän teknisestä alustasta 2009 alkavalle valtuustokaudelle.	Suunnitelman valmistuminen.
Prosessi- ja rakennänäkökulma:			
Hallinnon tehokkuusvertailussa Loimaa sijoittuu vastaavankokoisten kuntien vertailussa parhaaseen neljännekseen.	ATK:n korkea hyväksikäyttöaste ja toimiva organisaatorakenne.	1. Alueellisen yhteistyön edistäminen palkkahallinnon ja taloushallinnon palvelujen "tuotteistuksella". 2. Tieto- ja puhelinliikenteen turvaaminen 1.1.2009.	1. Palvelujen hinnoittelu. 2. Toimiva tietoverkko.
Henkilöstö- ja osaamisnäkökulma:			
Hallintopalvelukeskuksen henkilöstön rakenne ja mitoitus vastaa keskushallinnon palveluiden tuotantotarvetta.	ATK:n korkea hyväksikäyttöaste ja toimiva organisaatorakenne.	Henkilöstön sisäisen työnkierron ja uusien ATK-sovellusten hyödyntämisen edistäminen.	Henkilöstön kierto ja johdon arvio.
Hallintopalvelukeskuksen henkilöstö on motivoitunutta, ammattinsa osaavaa ja työnantajaan sitoutunutta.	1. Muuttuvia toimintatapoja tukeva koulutus. 2. Kannustava ja päämäärätietoinen esimiestyö 3. Palkkausjärjestelmä on kannustava ja oikeudenmukainen.	1. Johtamisen arvojen entistä onnistuneempi toteutus esimiesalaistyöskentelyssä. 2. Henkilöstön suunnitelmallinen koulutus.	1. Henkilöstökyselyn tulokset suhteessa tuloksiin 2006/2007. 2. Koulutussuunnitelma ja sen toteutuminen.
Talousnäkökulma			
Loimaan tulo- ja palvelurakenne ovat tasapainossa, vuosikate on 125 % poistojen määrästä ja antaa mahdollisuuden paitsi uusinvestoinneille myös kehittämiseen.	Loimaan kaupunki onnistuu palvelujärjestelmänsä kehittämisessä siten, että palvelut ovat mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti järjestetty.	Hallintopalvelukeskus tukee kaupungin palvelu- ja hallinto-organisaation kehittämistä talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti ja vuoden 2009 kuntarakenneluolosuhteet huomioiden.	Toteuma/toimintakertomus 2008.
Omaisuuksien optimointi.	Omistajastrategia	Omistajastrategian mukainen omaisuuden optimointi.	1. Toteuma suhteessa strategiaan.

HALLINTOPALVELUKESKUS	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	236 077	227 200	283 100	271	301
Sisäiset tuotot	948 454	965 400	980 700	1 011	1 043
Tuotot yhteensä	1 184 531	1 192 600	1 263 800	1 282	1 344
Toimintakulut	-3 588 292	-3 607 200	-3 815 200	-3 949	-4 085
Sisäiset kulut	-158 960	-137 100	-132 100	-136	-141
Kulut yhteensä	-3 747 251	-3 744 300	-3 947 300	-4 085	-4 226
TOIMINTAKATE	-2 562 720	-2 551 700	-2 683 500	-2 803	-2 882
Poistot ja arvonalentumiset	-84 092	-78 700	-84 600	0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-2 646 812	-2 630 400	-2 768 100	-2 803	-2 882

2.4.1 KAUPUNGINHALLITUS

Tehtävä: Hallintopalvelut
Vastuuhenkilö: Hallintosihteeri

Hallintopalveluiden vastuualue sisältää valtuuston ja kaupunginhallituksen toiminnan sekä kaupunginjohtajan toiminnot. Toimistopalvelut vastaa keskitetysti neuvonnasta, puhe-
linvaihteesta, arkistoinnista, monistamon hoidosta ja muista toimistotehtävistä.

Hallintopalvelut sisältää myös kaupungin osuuden alueelliseen palo- ja pelastustoimeen sekä kuntien välisen yhteistoiminnan: Suomen Kuntaliitto, Kunnallinen työmarkkinalaitos, Varsinais-Suomen Liitto.

Kaupunginhallituksen vastuualueeseen kuuluu kaupunkikonserniin kuuluvan Loimaan Uimahalli Oy:n vuosittainen avustaminen. Muiden avustusta anovien yhdistysten, järjestöjen ja muiden toimijoiden osalta anomukset osoitetaan asiantuntijatoimielimille.

Tehtävä: Henkilöstöpalvelut
Vastuuhenkilö: Henkilöstöjohtaja

Henkilöstöpalvelut vastaa keskitetyistä henkilöstöhallinnon ja palkanlaskennan tehtävistä.

Henkilöstöpalveluiden vastuualue sisältää myös yhteistyötoiminnan, työterveyshuollon sekä henkilöstön keskitetyn virkistys- ja työhyvinvointi -toiminnan.

Tehtävä: Talous- ja tietohuoltopalvelut
Vastuuhenkilö: Talousjohtaja

Talousohjauksen päätehtävänä on järjestää ja ylläpitää ajantasaista laskentatoimintaa sekä taloudenhoitoon ja rahoitukseen liittyvää suunnittelu- ja seurantajärjestelmää, joka on perustana Loimaan strategiselle ja operatiiviselle päätöksenteolle.

Tietohuolto vastaa keskitetysti Loimaan kaupungin tietojenkäsittelyjärjestelmien toimivuudesta, kehittämisestä ja valvonnasta.

Talousohjauksen vastuualue käsittää myös kaupungin osuuden verotuskustannuksiin sekä kunnallisen edunvalvonnan.

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008
Henkilöstö	Kaupunginjohtaja	1	1	1
	Henkilöstöjohtaja	1	1	1
	Hallintosihteeri	1	1	1
	Talousjohtaja	1	1	1
	Arkistonhoitaja	1	1	1
	Kanslisti	3	3	4
	Pääkirjanpitäjä	1	1	1
	Laskentasihteeri	2	2	1
	Maksuliikennesihteeri	1	1	1
	Palkkasihteeri	4	4	4
	Atk-suunnittelija	1	1	1
	Mikrotukihenkilö	1	1	1
	Yhteensä	18	18	18
Toimitilat	Kaupungintalo 2. ja 3. kerros			

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	S	TAV 2008
Talouden ja toiminnan seurannan raportointi	Seurantaraportit	s	Valtuustolle 2 kertaa/vuosi + TP
Tuloksen muodostumisen ja rahoituksen riittävyyden seuranta	Seurantaraportit	s	Kaupunginhal- litukselle vähintään 4 kertaa/vuosi

KAUPUNGINHALLITUS	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	188 018	119 400	178 800	164	190
Sisäiset tuotot	948 454	965 400	980 700	1 011	1 043
Tuotot yhteensä	1 136 472	1 084 800	1 159 500	1 175	1 233
Toimintakulut	-3 384 159	-3 335 900	-3 479 900	-3 601	-3 726
Sisäiset kulut	-146 019	-125 500	-120 200	-124	-128
Kulut yhteensä	-3 530 177	-3 461 400	-3 600 100	-3 725	-3 854
TOIMINTAKATE	-2 393 705	-2 376 600	-2 440 600	-2 550	-2 621
Poistot ja arvonalentumiset	-84 092	-78 700	-84 600		
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-2 477 797	-2 455 300	-2 525 200	-2 550	-2 621

2.4.2 MAASEUTULAUTAKUNTA

Tehtävä: Maaseutupalvelut
Vastuuhenkilö: Maaseutuasiamies

Palveluajatus: Maataloushallinnon tehtävänä on hoitaa EU:n ja valtion maataloushallinnon kuntatason tehtävät Loimaan, Alastaron, Mellilän ja Oripään kuntien alueella.

Toiminnan kuvaus: Maataloushallinnon kulut jaetaan em. kuntien kanssa yhteistyösopimuksessa sovitulla tavalla.

Maatalouden kehittämisessä edetään taloussuunnitelman mukaisessa laajuudessa. Lautakunta määrittää vuosikohtaiset painopistealueet.

Kylien neuvottelukunta koordinoi ja kehittää kylien yhteistoimintaa ja tekee maaseutulautakunnalle ehdotuksia kylätoimintaan tarkoitettujen yhdistymisavustusten käytöstä määrärahojen puitteissa.

(Kylien yhdistymisavustuksen käyttöä rajaava ehto on investointiosassa kappaleessa 4.2.6.)

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008
Henkilöstö	Nimikkeittäin			
	Maaseutuasiamies	1	1	1
	Lomitusasiamies	1	0	0
	Maaseutusihiteeri			2
	kanslisti	1	1	1
	toimistovirkailija	0,5	0,5	0,5
	kylien yhdyshenkilö		0	0
	harjoittelija 4 kk	0,3	0,3	0,3
	Johtava lomittaja	0,5	0	0
	Kk palkkaiset maat.lom.	19	0	0
	yhteensä	23,3	3,3	3,3
Toimitilat	maataloustoimisto	75 m ²	75 m ²	75 m ²
	Lomituspalvelupiste	15 m ²		

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2006	TAV 2007	TAV 2008	S
aikataulujen pitävyys	- toteutuneet, aikataulussa maksetut virheettömät maksatukset	- Maataloustoimistosta aiheutuneita maksuvirheitä 4 kpl	-virheetön maksatus	- virheetön maksatus - alle 5 valitusta/v	s

MAASEUTULAUTAKUNTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	48 059	107 800	104 300	107	111
Sisäiset tuotot					
Tuotot yhteensä	48 059	107 800	104 300	107	111
Toimintakulut	-204 133	-271 300	-335 300	-348	-359
Sisäiset kulut	-12 941	-11 600	-11 900	-12	-13
Kulut yhteensä	-217 074	-282 900	-347 200	-360	-372
TOIMINTAKATE	-169 015	-175 100	-242 900	-253	-261
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-169 015	-175 100	-242 900	-253	-261

2.5 SOSIAALIPALVELUKESKUS

Toimielin: Sosiaalilautakunta
Vastuhenkilö: Sosiaalijohtaja

Palveluajatus: Sosiaalipalvelukeskus tuottaa laadukkaita hyvinvointipalveluja loimaalaisten arjen tueksi.

Strategiasta johdetut kokonaistavoitteet:

PÄÄMÄÄRÄ 2009	KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT	TAVOITTEET 2008	MITTARIT
Asiakasnäkökulma:			
Sosiaali- ja terveyspalvelut kyetään järjestämään säädetyssä ajassa ja ne kohdentuvat tarkoituksenmukaisesti tavalla, joka tyydyttää asiakkaita ja kestää valtakunnallisen vertailun.	<ol style="list-style-type: none"> Seuranta- ja raportointijärjestelmät pystytään luomaan ja niitä käytetään Toimintakykyä arvioivia mittareita käytetään kattavasti Palvelusuunnitelmat laaditaan riittävän kattavasti ja nopeasti 	<ol style="list-style-type: none"> Palveluun pääsyajat ja hakemusten käsittelyajat ovat valtakunnallisten suosittelusten ja säädösten mukaiset Oikaisuvaatimusten ja muistutusten määrä on alle 0,5 %:a ratkaisujen kokonaisuudesta Kehitetään raportointi- ja seuranta-järjestelmiä 	<ol style="list-style-type: none"> Ajanvarausjonoja ja hakemusten käsittelyaikoja seurataan Toimintakykyä arvioivia mittareita käytetään palvelujen kohdentamisessa Asiakaspalautekyselyjä käytetään Seurataan reklamatioiden määrää Käytetään valtakunnallisia ym. tilastovertailuja Palvelutarpeen arviointiin pääsee säädetyssä ajassa Kuukausi-raportointia edelleen kehitetään
PÄÄMÄÄRÄ 2009	KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT	TAVOITTEET 2008	MITTARIT
Prosessi- ja rakennenäkökulma			
Palvelujen tuotantoprosessit ja rakenteet on rationalisoitu	Sosiaali- ja terveydenhuolto on yhdistetty ja erikoissairaanhoidon käyttö on hallinnassa	<ol style="list-style-type: none"> Päätökset sosiaali- ja terveydenhuollon yhdistämisestä on tehty Erikoissairaanhoidosta ei aiheudu siirtoviivemaksuja. 	<ol style="list-style-type: none"> Dokumentit päätöksenteosta Erikoissairaanhoidon raportit, toteutuma
PÄÄMÄÄRÄ 2009	KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT	TAVOITTEET 2008	MITTARIT
Henkilöstönäkökulma			
Henkilöstön mitoitus, rakenne, osaaminen ja motivaatio ovat sellaisella tasolla, että se mahdollistaa asetettujen tavoitteiden ja päämäärien saavuttamisen.	<ol style="list-style-type: none"> Hallinnossa tapahtuvaa luonnollista poistumaa kyetään hyödyntämään Ammattitaitoisia henkilöitä saadaan kaupungin palvelukseen Koulutuksella tuetaan uusien menetelmien ja 	<ol style="list-style-type: none"> Hallinnosta vapautuvien vakanssien osalta sisäiset järjestelyt selvitetään Palkkaus ja työolot pidetään sellaisella tasolla, että työvoiman saanti ja pysyvyys voi- 	<ol style="list-style-type: none"> Henkilöstötilasto Koulutussuunnittelu ja toteutunut koulutus- sekä henkilöstötilinpäätös Sosiaalilautakunnan arvio

PÄÄMÄÄRÄ 2009	KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT	TAVOITTEET 2008	MITTARIT
	teknologian käyttöä 4. Palaute- ja kannustinjärjestelmä toimii	daan turvata 3. Koulutusmahdollisuuksia tarjotaan riittävästi 4. Kehitetään palautejärjestelmää	
Talousnäkökulma			
Palvelujen tuotantokustannukset ovat vertailukelpoiset ja tuotantorakenne mahdollistaa tehokkuuden myös jatkossa	1. Henkilöstö ja palvelut on kyetty kohdentamaan oikein 2. Palvelujen tuotannossa painopistettä siirretään laitoshoidosta avohuoltoon 3. Hankintamenettelyissä onnistutaan	1. Vapautetaan resurssia hallinnosta varsinaiseen peruspalvelutuotantoon 2. Avohuoltoon panostetaan entistä enemmän 3. Hankintojen kilpailuttamista jatketaan	1. Toteutuma 31.12.2008 ja henkilöstötilinpäätös 2. Kotihoidon kehittämishanke toteutetaan ja aikaansaannokset juurrutetaan käytäntöön, erikoissairaanhoidon käyttö hallinnassa 3. Toteutetut hankinnat

SOSIAALIPALVELUKESKUS	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	3 688 202	3 719 400	3 920 600	4 038	4 160
Sisäiset tuotot	231 085	232 500	232 100	240	246
Tuotot yhteensä	3 919 287	3 951 900	4 152 700	4 278	4 406
Toimintakulut	-35 731 271	-37 940 100	-40 631 300	-43 010	-44 265
Sisäiset kulut	-2 406 049	-2 521 500	-2 607 400	-2 686	-2 767
Kulut yhteensä	-38 137 320	-40 461 600	-43 238 700	-45 696	-47 032
TOIMINTAKATE	-34 218 034	-36 509 700	-39 086 000	-41 418	-42 626
Poistot ja arvonalentumiset	-6 305	-19 700	-28 200	0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-34 224 339	-36 529 400	-39 114 200	-41 418	-42 626

2.5.1 SOSIAALITYÖPALVELUT

Tehtävä: Sosiaalityöpalvelut
Vastuhenkilö: Sosiaalityöntekijä/Johtava sosiaalityöntekijä

Toiminnan kuvaus: Tehtäväalue sisältää sosiaalitoimen hallinnon, aikuissosiaalityön, lastensuojelun, päihdehuollon, vammaispalvelut, toimeentuloturvan, kuntouttavan toiminnan ja kehitysvammopalvelut.

Toiminnalliset muutokset ja painopistealueet:

Sosiaalipäivystysjärjestelmän osalta pyritään edelleen laajentamaan ylikunnallista yhteistyötä ja tätä kautta alentamaan kustannustasoa.

Uusi lastensuojelulaki astuu voimaan 1.1.2008. Laki täsmentää menettelytapoja ja erälltä osin lisää kustannuksia.

Kuntien kalleusluokitus poistuu. Tästä johtuen Loimaalla maksettavan toimeentulotuen perusosan taso korottuu. Korotuksen arvioidaan lisäävän toimeentulotukimenoja n. 50.000 € ensi vuonna.

Kehitysvammahuollon toimintayksiköiden sijoittumiset valmistellaan päätettäväksi valtuuston hyväksymän talouden tasapainottamisohjelman viitoittamalla tavalla.

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008
HENKILÖSTÖ	Henkilöstö nimikkeittäin			
Sosiaalityö ja hallinto	Sosiaalijohtaja	1	1	1
	Johtava sosiaalityöntekijä	1	1	1
	Sosiaalityöntekijä	3	3	3
	Sosiaaliohjaaja	2	2	2
	Laskentasihteeri	1	1	1
	Toimistosihiteeri	1	1	-
	Kanslistit	2	2	2
	Perhetyöntekijä	2	2	2
	Hoitaja	1	1	1
Sosiaalityö ja hallinto yht.	Työsuunnittelija		1	1
	Työpajaohjaaja		1	1
		14	16	15
Kehitysvammapalvelut	Johtava ohjaaja	1	1	1
	Ohjaaja	5	5	5
	Vastaava sairaanhoitaja	2	2	2
	Hoitaja	15	16	16
	Avustaja	3	4	4
Kehitysvammahuolto yht.		26	28	28
SOSIAALITYÖPALVELUT	HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	40	44	43
TILAT, neliöt	Sosiaalitoimisto, Kauppalankatu 3			
	Hirvikoski			
	Toimintakeskus	600	600	600
	Tuulensuu	532	532	532
	Hanhenpuisto	523	523	523
	Telkänkoti	280	280	280
	Telkäntie		50	50
	Lapidus-halli		200	200
TOIMINNAN LAAJUUS				
Sosiaalityö	Huostaan otettuja lapsia	17	17	18
	– laitoshoidossa	4	5	5
	– perhehoidossa	13	12	13
	Lastensuojelun piirissä lapsia	145	150	150
	Perhehoidon hoitopäivät		5.500	5.800
	Laitoshoidon hoitopäivät		2.000	2.000
	Polikliinisen päihdehuollon käynnit	3.759	3.800	4.000
	Päihdehuollon laituskunt. hoitopäivät	643	600	980
	Päihdehuollon laituskunt. asiakkaat	20	25	30
	Vammaispalvelujen asumispäivät	1.472	1.095	1.500
	Vpl-kuljetuspalvelujen piirissä hlöitä	257	290	300
	Tulkkipalvelujen saajia	6	9	13
	Henkilökohtaiset avustajat	7	8	10
	Asunnon muutostyökohteet	11	12	10
	Perheneuvolan käynnit	1.091	1.400	1.500
Perhetyön asiakasperheitä	35	35	50	
PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008
TOIMINNAN LAAJUUS				
	Asumispalvelujen asiakkaat (mtt)	30	27	30
	Asumispalvelujen kotikäyntejä		1.450	2.000

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008
	Asumispalvelujen asumispäivät	994	1.200	1.100
	Työllistettyjä vuoden aikana	33	110	40
	Päivätoiminnan käyntimäärät	2.939	2.800	2.800
	Vahvistettuja elatussopimuksia	74	80	85
	Vahvistettuja huolto- ja tapaamissop.	123	120	125
	Isyyden selvityksiä	57	60	60
	Toimeentulotuen asiakaskotitaloudet	461	500	480
	Lapsia elatustuen piirissä	216	260	230
	Kehitysvammopalvelut			
	Asiakkaita avotyössä	7	8	8
	Avotyöpäiviä	2.639	1.600	1.600
	Asiakkaita toimintakeskuksessa	32	32	32
	Toimintapäivät toimintakeskuksessa	5.768	5.500	5.600
	Asiakkaita vaikeavammaisten päivätoiminnassa		3	3
	Toimintapäivät päivätoiminnassa		300	600
	Kerhotoiminnan asiakkaat	7	6	15
	Toimintapäivät kerhotoiminnassa	148	150	250
	Asumispalvelussa asiakkaita	(27)	40(28)	41 (28)
	Hanhenpuisto (vakit)	16 (9)	15 (9)	15 (9)
	Telkantie	10 (8)	10 (6)	10 (7)
	Tuulensuu	16 (12)	15 (12)	15 (12)
	Tuettu asuminen	2	2	1
	Asumispalvelussa asumispäiviä			
	Hanhenpuisto	3.448	3.400	3.320
	Telkantie	2.315	2.400	2.290
	Tuulensuu	4.289	4.400	4.570
	Tuettu asuminen	699	730	365
	Perhehoidossa asiakkaita	2	1	1
	Perhehoidon asumispäivät	29	40	215
	Ostopalvelut Peimarista			
	– Laitoshoidossa asiakkaita	8 (6)	7	9
	– Laitoshoidossa hoito- päiviä	2.231	2.340	2.600
	– Jatko-opetuksessa asiakkaita	1	2	1
	– Asumispalv. asiakk.	1	1	2
	– Asumispalv. hoitop.	364	365	550
	Muut ostopalvelut			
	– asiakkaita iltapäivät.	11	9	10
	– toimintapäiviä	1.392	1.100	1200
	-ryhmälomitus Palvelusäätiö			5
	-toimintapäivät ryhmälomitus			160

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2006	TAV 2007	S	TAV 2008
Lastensuojelu	Perhehoito €/hoitopäivä	32,81	33		39
	Laitoshoito €/hoitopäivä	272,98	173		205
	Laitoshoidon nettokustannukset €/asukas	32,95	25		30
	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen osuus 0-17 vuotiaista (2.579)	0,74 %	< 0,9 %		< 1 %
	Lastensuojelun osalta toimitaan uuden lastensuojelulain velvoittamien määräaikojen puitteissa			S	
Päihdehuolto	Päihdehuollon nettomenot €/asukas	20,29	18		25
	Laitoskuntoutuksen hoitopäivän hinta €	121,00	133		102
	Päihdehuollon asiakkaita % väestöstä	1,8 %	2 %		2 %
	Asiakaskohtainen hoitosuunnitelma, kattavuus laitосkuntoutusasiakkaista	70 %	80 %		80 %
Kehitysvammahuolto	Asuntoloiden käyttöaste %	89 %	90 %		99 %
	Toimintakeskuksen käyttöaste %	74 %	75 %		72 %
	Asumispalvelut €/hoitopäivä	75,61	80		79
	Toimintakeskus €/toimintapäivä	34,88	46		43
	Kehitysvammalaitoksissa, promillea asukasluvusta	0,6	< 0,5		< 0,8
	Kehitysvammahuolto €/asukas	129,56 (N)	172(B) 146 (N)		181 (B), 154 (N)
Toimeentulotuki	Toimeentulotukimenot tukea saanutta kotitaloutta kohti (€)	1.689,47	1.514		1.746
	Toimeentulotukimenot €/asukas	59,57	58		64
	Tuen piirissä % väestöstä	alle 5 %	< 6 %		< 6 %
	Toimeentulotuki- ja vammaispalveluhakemukset käsitellään viikon sisällä hakemuksen jättämisestä	Toteutui kesäkuu-kausia lukuunottamatta	t-tuki tällä hetkellä keskim. 3 pv ja vpl-asiat 6 pv	S	
	Oikaisuvaatimusten ja muistutusten määrä on alle 0,5 % ratkaisujen kokonaismäärästä	Toteutui	Toteutuu	S	
	Lautakunnan tekemät ratkaisut pitävät oikeusasteissa 80 %:sesti	83,3 %	Tällä hetkellä 66 %	S	
SOSIAALITYÖ-PALVELUT	YHTEENSÄ €/ASUKAS (netto)	366,45	411		441

SOSIAALITYÖPALVELUT	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	918 981	967 000	1 061 000	1 093	1 126
Sisäiset tuotot	92 614	84 600	87 000	90	92
Tuotot yhteensä	1 011 595	1 051 600	1 148 000	1 183	1 218
Toimintakulut	-5 466 979	-6 099 900	-6 534 900	-6 852	-7 051
Sisäiset kulut	-332 367	-333 900	-372 700	-384	-396
Kulut yhteensä	-5 799 346	-6 433 800	-6 907 600	-7 236	-7 447
TOIMINTAKATE	-4 787 751	-5 382 200	-5 759 600	-6 053	-6 229
Poistot ja arvonalentumiset	-2 332	-1 100	-2 200		
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-4 790 083	-5 383 300	-5 761 800	-6 053	-6 229

2.5.2 VANHUSPALVELUT

Tehtävä: Vanhuspalvelut
Vastuuhenkilö: Johtava vanhustyön ohjaaja

Toiminnan kuvaus: Vanhuspalveluihin sisältyvät kotiin annettavat ja kotona selviytymistä tukevat palvelut. kotihoito, kotisairaanhoido, tukipalvelut, päivätoiminta sekä omaishoidontuki ja palvelusetelit. Asumis- ja hoivapalvelut: palveluasuminen omana toimintana Tiaisentiellä ja Pikkukartanossa, tehostettu palveluasuminen Kitkonpuistossa ja Kartanonmäen uudisrakennuksessa. laitoshoido omana toimintana Kartanonmäellä Kuuselassa. Ostopalveluina palveluasumista ja dementiahoitoa etupäässä Tuulensuun palvelukeskuksesta ja Hoitokoti Mariiasta. Lisäksi vanhuspalveluihin sisältyvät ostopalveluina asiointipalvelut, ateriapalvelut ja kuljetukset, sotainvalideille hankitut palvelut.

Toiminnalliset muutokset ja painopistealueet:

Syksyllä 2007 käynnistynyttä kotihoidon kehittämishanketta jatketaan ja hankkeen aikaansaannoksia hyödynnetään. Loimaan kaupunki on kehittämishankkeen vastuukunta. Hankkeessa ovat Loimaan lisäksi mukana Alastaro, Mellilä ja Oripää.

Kitkonpuiston palveluasumisyksikköön esitetään 1 uutta hoitajaa. Lisäyksellä henkilöstömitoitus olisi 0,52. Kartanonmäen palveluasunnoissa lähihoitajan tutkinnon oppisopimuksella suorittaneen osastoapulaisen toimi muutetaan hoitajan toimeksi.

Kartanonmäen päärakennuksen saneeraus toteutetaan.

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008
Henkilöstö	Nimikkeittäin			
	Johtava vanhustyön ohjaaja	1	1	1
	Kotihoidon ohjaaja	2	2	2
	Omaishoidon ohjaaja	0,5	0,5	0,5
	Kanslisti	2	2	2
	Osastonhoitajat ja Kuuselan, Kitkonpuiston vast sh	4	4	4
	Sairaanhoidotajat / terveydenhoitaja	8	9	9
	Hoitajat	86	89	91
	Hoitajat, varahenkilöt		8	8
	Osastoapulaiset	8	9	8
	Kuntohoitaja	1	1	1
	Viriketoiminnan ohjaaja	1	1	1
	Hoitoapulainen	1	1	1
	Laitoshuoltaja	0,5	0,5	0,5
	Henkilöstö yhteensä	115	128	129
Tilat	Kaup. omist. ja omaa toimintaa varten vuokr.			
	Kartanonmäki / vanha päärakennus	1.303	1.303	1.303
	Kartanonmäki / uudisrakennus	2.550	2.550	2.550
	Kartanonmäki / Kuusela, alakerta	783	783	783
	Kartanonmäki / Kuusela, yläkerta	392	392	392
	Kartanonmäki / Pikkukartano	745	745	745
	Kitkonpuisto / palvelukeskus	507	507	507

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008
	Kitkonpuisto / palvelukoti	1.579	1.579	1.579
	Tiaisentie / palvelutalo	455	455	455
	Tiaisentien ryhmien tilat / toimistot	60	60	60
	Nahuntupa	135	135	135
	Kartanonmäki / kotihoidon ym tilat	-	350	125
	Kartanonmäki / toimistot / kanslistit	57	57	57
Toiminnan laajuus	Yli 65-vuotiaita	2.880	2.870	2.880
	Yli 75 -vuotiaita	1.507	1.520	1.535
	Yli 65- vuotiaita väestöstä, %	22,0 %	21,9 %	22 %
	Yli 75- vuotiaita väestöstä, %	11,5 %	11,6 %	11,7 %
	Omaishoidontuki, hoidettavia	54	60	60
	Kotihoidon käyntikerrat	77.264	84.600	83.000
	Palveluasumisen paikat			
	– kaupungin omat	86	86	86
	– kaupungin ostamat	50	49	49
	Laitoshoidon paikat			
	– kaupungin omat	35	35	35
	– kaupungin ostamat		-	-
	– terveyskeskuksen vuodeosasto	50	50	50

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2006	TAV 2007	S	TAV 2008
Kotihoito	Palvelun piirissä olevat yli 75-vuotiaat asiakkaat		12 %		12 %
	Kotona tai kodin-omaisissa oloissa asuvat 75 vuotta täyttäneet. Valtakunnallinen keskiarvo v. 2006 lopussa oli 87,9%	87 %	88 %		88 %
	Kotihoidon kustannukset €/asukas	147,84	145		152
	Kotihoidon kustannukset € /käyntikerta	26,76	22		24
Asumispalvelut	Vanhusten palveluasumisen asiakkaat 75 vuotta täyttäneistä	9,22 %	7 %		7 %
	Vanhainkotien asiakkaat 75 vuotta täyttäneistä	2,12 %	2 %		2 %
	Pitkäaikaipotilaat terveyskeskuksen hoito-osastolla 75 vuotta täyttäneistä	1,85 %	3 %		3 %
	Vanhustenhuollon asumis- ja laitospalvelujen kustannukset €/asukas	388,28 (B) 293,81 (N)	423 (B) 325(N)		432 (B) 335 (N)
	Vanhustenhuollon asumis- ja laitospalvelujen kustannukset €/asiakas	29.686,22 (22.463,76)	32.608 (25.007)		33.275 (B) 25.795 (N)
	Vanhustenhuollon laitospalvelujen kustannukset €/hoitopäivä (Kuusela)	98,67 (B) 77,97 (N)	82 (B) 63 (N)		95 (B) 78 (N)

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2006	TAV 2007	S	TAV 2008
	Omaishoidontuki €/hoidettu/vuosi	4.283,47	4.065		4.606
Taloudellisuus	Kustannukset €/yli 75- vuotiaat (netto)	4.167,79	4.504		4.599
	Palvelutarpeen arviointiin pääsee säädettyssä ajassa			S	
	Toimintakykyarviot ja palvelusuunnitelmat päivitetään vähintään kerran vuodessa			S	
	Kotihoidon kehittämishankkeen aikaansaannoksia otetaan käyttöön ja hyödynnetään			S	
VANHUSPALVELUT	YHTEENSÄ €/ASUKAS (netto)	480,40	509		540

VANHUSPALVELUT	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	2 143 824	2 148 500	2 230 200	2 297	2 366
Sisäiset tuotot	81 450	86 200	85 200	88	90
Tuotot yhteensä	2 225 274	2 234 700	2 315 400	2 385	2 456
Toimintakulut	-7 145 003	-7 313 700	-7 905 300	-8 294	-8 529
Sisäiset kulut	-1 358 433	-1 593 500	-1 443 900	-1 487	-1 532
Kulut yhteensä	-8 503 436	-8 907 200	-9 349 200	-9 781	-10 061
TOIMINTAKATE	-6 278 162	-6 672 500	-7 033 800	-7 396	-7 605
Poistot ja arvonalentumiset	-1 250	-15 900	-26 000		
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-6 279 411	-6 688 400	-7 059 800	-7 396	-7 605

2.5.3 PÄIVÄHOITOPALVELUT

Tehtävä: Päivähoitopalvelut
Vastuhenkilö: Johtava päivähoitohjaaja

Toiminnan kuvaus: Päivähoidon tehtäväalue sisältää päiväkodit, perhepäivähoidon, ryhmäperhepäiväkodit, esiopetuksen, erityispäivähoidon, koululaisten iltapäivätoiminnan, avoimen päiväkodin, ympärivuotisen leikkikenttätoiminnan, lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon kuntalisän, ostopalveluina lisäksi Nappulan ja Verkanappulan päiväkotien toiminnot.

Toiminnalliset muutokset ja painopistealueet:

Nurmen päiväkotia laajennetaan 12 paikalla ottamalla käyttöön kaksi huoneistoa toisen porraskäytävän puolelta. Laajenuksen johdosta palkataan 1 lastentarhanopettaja ja 2 lastenhoitajaa lisää. Laajennuksella turvataan päivähoitopalveluja perhepäivähoidon osuuden laskiessa. V. 2008 kolme perhepäivähoitajaa jää eläkkeelle. Laajennus on myös linjassa talouden tasapainottamisohjelman toimitiloja ja yksikkökokoja koskevien kannottojen kanssa.

Kitkonpuiston päiväkodin lastenhoitajan toimi muutetaan lastentarhanopettajan viraksi. Muutos on mahdollinen päivähoitodon sisällä tapahtuvan eläkkeelle siirtymisen vuoksi.

Ryhmäavustajien määrää esitetään lisättäväksi yhdellä.

PERUSTIEDOT	MITTARI	TP 2006	TA 2007	TA 2008
Henkilöstö	Nimikkeittäin			
Hallinto	Johtava päivähoidon ohjaaja	1	1	1
	Kanslisti	2	2	2
Perhepäivähoito	Päivähoidon ohjaaja	1	1	1
	Perhepäivähoitaja (ryhmis)	20	19	19
	Perhepäivähoitaja	44	47	44
Erityispäivähoito	Kiertävä elto	2	2	2
Päiväkoti	Päiväkodinjohtaja	8	8	8
	Lastentarhanopettaja	11	11	13
	Lastenhoitaja/päivähoitaja	16	16	17
	Päiväkotiapulainen	1	1	1
	Ryhmäavustaja	9	9	10
Koululaisten ip-toiminta ja avoin päiväkot	Kerhonojhaaja	2	2	2
	YHTEENSÄ	117	119	120
Tilat	Kaupungin omat ja toimintaan vuokr.			
Päiväkotikiinteistöt	Hulmin pki	215,5	215,5	215,5
	Kauhanojan pk	108	206	206
	Kitkonpuiston pk	298	298	298
	Lastentalo	800	800	800
	Mahlapuiston pk	1.006	1.006	1.006
	Metsämaan pk	144	144	195
	Niinijoen pk	153	153	153
	Nurmen pk	196	210,5	310
Kerhotilat (leikkitoiminta ja koululaiset)	Kuukankujan ilttari ja avoin pk	90,5	90,5	90,5
Ryhmäperhepäiväkodit	Kojonkulman ryhmis	130	130	130
	Kuukankujan ryhmis	70	70	70
	Niinijoen ryhmis	100	100	100
	Sammonkadun ryhmis	78,5	78,5	98,5
	Sammonkadun 2. ryhmis	78,5		98,5
	Sillankorvan ryhmis	100	100	100
Toiminnan laajuus	0-2 -vuotiaita lapsia	100	91	100
	3-6 -vuotiaita lapsia	453	495	458
	Päiväkodit, hoitopäivät yhteensä	31.802	35.700	36.400
	– josta kaupungin tuottamia	27.517	29.300	28.700
	– ostettuja	4.285	6.400	7.700
	Esiopetus, esiopetuspäivät yhteensä	22.897	22.800	22.800
	– josta kaupungin tuottamia	21.329	21.200	21.200
	– ostettuja	1.568	1.600	1.600
	Ryhmäperhepäivähoito hoitopäivät	11.173	11.000	11.000
	Perhepäivähoito, kunnallinen hoitopäivä	28.421	28.900	24.500
	Leikkitoiminta MLL, läsnäolopäivät	1.831	2.150	2.000
	Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, - kotitalouksien lukumäärä keskim.kk	172	174	167
	- lapsia tuen piirissä keskim.kk	254	259	248
	Yksityisen hoidon kuntalisä, - kotitalouksien lukumäärä	7	5	5
- lapsia tuen piirissä	8	6	6	

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2006	TAV 2007	S	TAV 2008
Päivähoito	Kaupungin järjestämässä päivähoidossa olevien 0-6 v. osuus (558/895 lasta)	61,24 %	54,9 %		62,3 %
	Päivähoidon menot €/hoitopäivä (netto)	56	57		62
Päiväkotihoito	Päiväkotihoito, lapsia yhteensä	305	314		332
	- joista koululaisia	37	22		42
	Päiväkotipaikkoja	313	292		343
	Päiväkotihoito €/hoitopäivä	46,90	43		46
	Koululaisten iltapäiväkerhon koululaisia	19	20		20
Perhepäivähoito	Perhepäivähoito, lapsia yhteensä	172	174		156
	Perhepäivähoitopaikkoja	152	164		152
	Perhepäivähoito €/hoitopäivä	36,67	37		38
	Ryhmäperhepäivähoito lapsia	76	78		70
	Päivähoitopaikk. ryhmäperhepäivähoid.	68	68		68
	Ryhmäperhepäivähoito €/hoitopäivä	50,84	52		54
Kotihoidontuki	Lasten lakisääteinen kotihoidontuki keskimäärin lapsia / kk	254	259		248
	Lasten yksit. hoidontuki keskim. lapsia/kk	6	6		6
Laatu	Päivähoidon saatavuus pidetään hyvänä alueellisesti, lain määräämän ajan puitteissa 90 % perheistä saa haluamaansa hoitomuotoon palautearviokyselyn perusteella	Toteutunut	90 %	S	90 %
	Esiopetuksen saatavuus hyvä alueellisesti päiväkodeissa			S	
	Päivähoitotoiminnan laatu hyvä palautearviokysely	91,8 %	94 %	S	92 %
LASTEN PÄIVÄHOITOPALVELU	YHTEENSÄ €/ASUKAS (netto)	354,61	374		393

PÄIVÄHOITOPALVELUT	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	625 397	603 900	629 400	648	668
Sisäiset tuotot	57 021	61 700	59 900	62	64
Tuotot yhteensä	682 418	665 600	689 300	710	732
Toimintakulut	-4 603 352	-4 969 200	-5 042 900	-5 281	-5 428
Sisäiset kulut	-715 249	-594 100	-790 800	-815	-839
Kulut yhteensä	-5 318 601	-5 563 300	-5 833 700	-6 096	-6 267
TOIMINTAKATE	-4 636 183	-4 897 700	-5 144 400	-5 386	-5 535
Poistot ja arvonalentumiset	-2 724	-2 700			
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-4 638 907	-4 900 400	-5 144 400	-5 386	-5 535

2.5.4 TERVEYSPALVELUT

Tehtävä: Terveyspalvelut
Vastuhenkilö: Sosiaalijohtaja

Toiminnan kuvaus: Tehtäväalue sisältää perusterveydenhuollon sekä erikoissairaanhoidon.

Toiminnalliset muutokset ja painopistealueet:

Vuoden 2008 aikana valmistellaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhdistämistä siten, että se voi toteutua v. 2009 alusta.

Erikoissairaanhoidon osalta jatketaan ponnisteluja siirtoviivepäivien välttämiseksi. Vuonna 2005 jatkohoitojonotuspäiviä oli 3.358, v. 2006 niitä oli 1.884. Huhtikuussa 2007 jatkohoitojonotuspäivien osalta ryhdyttiin perimään siirtoviivemaksua. Ajanjaksolla 1.4.–31.8.2007 Loimaalle oli kertynyt siirtoviivepäiviä 46, joista lisämaksullisia päiviä 32.

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008	
PERUSTERVEYDENH.	Avohoitokäynnit	53.710	53.800	54.000	
	Hammashoidon käynnit	13.017	13.000	12.800	
	Vuodeosaston hoitopäivät	17.476	17.600	17.300	
ERIKOISSAIRAANH.					
Las	Avohoitokäynnit	13.499	13.500	14.000	
	Vuodeosaston hoitopäivät		12.000	11.000	
Tyks (+Vakka-Suomi, Turunmaa, Salo som.)	Avohoitokäynnit	5.617	5.500	6.100	
	Vuodeosaston hoitopäivät		4.000	3.600	
Psykiatrian tulosalue	Avohoitokäynnit	2.801	3.300	2.900	
	Vuodeosaston hoitopäivät	3.655	3.000	3.000	
ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2006	TAV 2007	S	TAV 2008
Perusterveydenhuolto	Perusterveydenhuollon avohoitokäynnit/asukas	4,1	< 4,5		<4,4
	Perusterveydenhuollon menot €/asukas	501			571
Hammaslääkäripalvelut Sairaalahoito	Hammashuollon käynnit/ asukas	0,99	1		0,98
	Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit asukasta kohti	1,67	< 1,8		< 1,8
	Erikoissairaanhoidon hoitopäivät asukasta kohti		< 1,5		< 1,4
	Erikoissairaanhoidon menot €/asukas	906	957		1.000
	Valmistellaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhdistämistä			S	
	Siirtoviivepäivien määrä enint. 150			S	
TERVEYSPALVELUT	YHTEENSÄ €/ASUKAS (netto)	1.416,24	1.493		1.618

TERVEYSPALVELUT	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot					
Sisäiset tuotot					
Tuotot yhteensä	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-18 515 938	-19 557 300	-21 148 200	-22 583	-23 257
Sisäiset kulut					
Kulut yhteensä	-18 515 938	-19 557 300	-21 148 200	-22 583	-23 257
TOIMINTAKATE	-18 515 938	-19 557 300	-21 148 200	-22 583	-23 257
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-18 515 938	-19 557 300	-21 148 200	-22 583	-23 257

2.6 SIVISTYSPALVELUKESKUS

Toimielimet: Koululautakunta, työväenopiston johtokunta, musiikkiopiston johtokunta, kulttuurilautakunta, liikuntalautakunta, nuorisolautakunta

Vastuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja

Palveluajatus: Sivistyspalvelukeskus tuottaa laadukkaita palveluita kuntalaisten tietojen, taitojen ja elämänlaadun ylläpitämiseksi ja parantamiseksi.

Strategiasta johdetut kokonaistavoitteet:

PÄÄMÄÄRÄ 2008	KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT	TAVOITTEET 2008	MITTARIT
Asiakasnäkökulma:			
Asiakkaat ovat tyytyväisiä palveluihin ja toimintaan Asiakslähtöisyys Sivistyskaupunki-imago on vahva ja laajalle levinnyt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Palvelujen saata- vuus, kattavuus ja alueellinen tasa- paino ovat hyviä 2. Palvelutuotannossa on riittävät resurssit ja ammattitaitoinen henkilöstö 3. Palvelualttius on korkea 4. Viihtyisät ja turvalliset toimi- paikat 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Järjestetään ja tuotetaan toimintaa ja tapahtumia, joilla vahvistetaan kaupunkilaisten hyvinvointia 2. Osallisuuden kehittäminen 3. Palveluihin kohdistuvat reklamaatiot vähäisiä 4. Toiminnan kannalta tarkoituksenmukai- set tilat ja välineet 	Käyttöasteen mittaaminen Alueelliset ja valtakunnalliset vertailut Itsearviointi Asiakaspalaute Reklamaatioiden määrä
PÄÄMÄÄRÄ 2008			
KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT			
TAVOITTEET 2008			
MITTARIT			
Prosessi- ja rakennenäkökulma			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kasvatus-, oppi- mis- ja hyvinvointi- palvelut ovat sujuvia ja tarkoi- tuksenmukaisia 2. Palvelukeskuk- sen eri vastuualueiden yhteistoiminta on luontevaa ja suunnitelmallista 3. Tiedotustoiminta on tarkoituksen- mukaista 4. Seutukunnallinen ja muu yhteistoi- minta täydentävät palveluja mielek- käästi 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Palveluja tarjotaan oikein mitoitettuina ja kattavasti ammattitaitoisella henkilöstöllä 2. Yhteinen päämäärä on tiedostettu ja sii- hen sitoudutaan 3. Tieto ohjataan oi- keaan aikaan ja oi- keassa määrin oi- kealle henkilölle 4. Hyödynnetään eri osapuolten voima- varoja ja osaamista 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Palvelut kohdentuvat tarkoituksenmu- kaisella tavalla sekä kestävät alueellisen ja valtakunnallisen vertailun 2. Toiminnan kehittäminen yhdessä henkilöstön kanssa 3. Tiedonkulun prosessien tarken- taminen 4. Palvelujen järjes- tämistä ja kehittä- mistä edistävä yhteistyö 	Itsearviointi Tilinpäätös Vertailutiedot Reklamaatioiden määrä Suunnitellut/ toteutetut kehittä- mishankkeet
Henkilöstö- ja osaamisenäkökulma:			
Ammattitaitoinen, hyvinvoiva ja moti-	1. Riittävä täydennys- koulutus	1. Ammattitaidon ylläpitäminen ja	Henkilöstötilin- päätös

voitunut henkilö- kunta Palvelurakenteeseen nähdén riittävä hen- kilöstö	2. Työyhteisön hyvin- voinnista ja ilmapii- ristä huolehtiminen 3. Työmäärän ja hen- kilöstömäärän tasa- paine 4. Myönteinen julki- suuskuva	kehittäminen 2. Työnjaon ja työtehtävien tarkistaminen 3. Työympäristö ja toimenkuvat sellaisia, että henkilöstön pysyvyys ja uuden työvoiman saanti voidaan turvata	Arviointikyselyt Kehityskeskustelut Henkilöstön vaihtuvuus ja hakijoiden määrät
--	---	--	---

PÄÄMÄÄRÄ 2008	KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT	TAVOITTEET 2008	MITTARIT
Talousnäkökulma:			
Laadukkaat palvelut kustannustehok- kaasti sovittujen resurssien puitteissa	1. Henkilöstön sitoutu- minen asetettuun päämäärään 2. Toiminnan ja toimintatapojen priorisointi 3. Löydettyjen palve- luiden tuottamisen tehokkaimmat tavat 4. Ulkoisen rahoituk- sen määrä	1. Määritellään yhdessä toiminnan pää- painopisteet ja palvelut, joihin panostetaan ja sitoudutaan 2. Palvelut järjestetään tehokkaasti ja taloudellisesti 3. Ulkopuolista rahoitusta hanki- taan toiminnan kannalta olen- naisiin kehitys- hankkeisiin	Tilastot/vertailut Toimintakertomukset Arviointikyselyt

SIVISTYSPALVELUKESKUS	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	688 719	565 900	533 500	549	567
Sisäiset tuotot	42 158	76 700	49 600	51	53
Tuotot yhteensä	730 876	642 600	583 100	600	620
Toimintakulut	-10 863 217	-11 363 600	-11 664 900	-12 200	-12 480
Sisäiset kulut	-3 597 980	-3 697 100	-3 851 700	-3 968	-4 086
Kulut yhteensä	-14 461 197	-15 060 700	-15 516 600	-16 168	-16 566
TOIMINTAKATE	-13 730 321	-14 418 100	-14 933 500	-15 568	-15 946
Poistot ja arvonalentumiset	-42 051	-6 600	-19 900	0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-13 772 372	-14 424 700	-14 953 400	-15 568	-15 946

2.6.1. KOULULAUTAKUNTA

Toimielin: Koululautakunta
Tehtävä: Opetuspalvelut
Vastuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja

Palveluajatus: Elämisen voimaa – Saviseudun koulukaupunki Loimaa

Toiminnan kuvaus: Tehtäväalue sisältää sivistyspalvelukeskuksen ja koulutoimen hallinnon, esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja niihin kuuluvat tukipalvelut. Tukipalveluihin kuuluvat oppi-
lashuolto (psykologi ja kuraattori), atk-tukipalvelut, sairaala-
koulu- ja muut opetuksen ostopalvelut sekä aamu- ja iltapäi-
vätoiminta.

Esiopetusta annetaan koulujen yhteydessä vain Kojonkulman koululla yhdessä 1- luokan kanssa. Tuulensuun koulussa on myös mahdollisuus kehitysvammaisten esiopetukseen.

Perusopetukseen kuuluvat oppivelvollisuuskoulut, joissa annetaan opetusta vuosiluokilla 1-9. Tuulensuun koulussa on myös lisäopetusta (10-luokka). Suurimmissa kouluissa, Keskuskoulu, Opintie ja Puistokatu, on virkarehtori. Muissa kouluissa rehtorin tehtävät on määrätty luokanopettajalle hoidettavaksi viran ohella. Kouluissa on lukuvuonna 2007-2008 yhteensä 68 yleisopetuksen ryhmää ja 15 erityisopetusryhmää.

Perusopetusta järjestetään luokille 1-6 Hirvikosken, Kauhanojan, Keskuskoulun, Kojonkulman, Metsämaan ja Niinijoen kouluilla, luokille 1-2 Vanhalla koululla, luokille 1-4 Peltoisten ja Vesikosken kouluilla, luokille 7-9 Opintien ja Puistokadun koululla sekä luokille e-10 erityisopetusta Tuulensuun koululla.

Yleisopetuksen kouluilla on **erityisopetusluokkia** Hirvikosken koululla, Kauhanojan koululla, Keskuskoululla sekä Opintien ja Puistokadun kouluilla. Laaja-alaista erityisopetusta varten on kolme kiertävää erityisopettajaa ja Opintien koululla oma opettajansa.

Loimaalla **erityisluokkaoppilaita** on noin 8,7% oppilaista. Osaltaan tähän vaikuttavat erityisluokat, joihin myös naapurikunnat lähettävät oppilaitaan. Luvussa ovat mukana myös ns. JOPO-oppilaat ja Matulan oppilaat, jotka opiskelevat erityisluokissa, vaikka kaikilla ei olekaan erityisopetus päätöstä. Lisäksi on yksittäisissä aineissa mukautetun oppimäärän mukaan opiskelevia oppilaita, joiden opetus ko. aineessa järjestetään tapauskohtaisesti joko yleisopetuksen ryhmässä tai erityisluokassa. Toisin sanoen erityisoppilaita (joilla siirtopäätös) on lukuvuonna 2007-2008 suunnilleen sama määrä kuin edellisenäkin lukuvuonna (noin 9,3%). Lukuvuonna 2007-2008 erityisoppilaita 26 on integroitu kokonaan yleisopetuksen ryhmiin, 60 osin integroitu yleisopetuksen ryhmiin ja kokonaan erityisryhmissä opiskelee 39 oppilasta.

Koulunkäyntiavustajia on Loimaalla suhteellisen paljon. Lukuvuonna 2007-2008 kouluissamme toimii yhteensä 36 avustajaa, (lv. 2006-2007 oli 39 avustajaa), joista muiden kuntien palkkaamia on 5. Toistaiseksi palkattuja avustajia on 28. Oman leimansa kaupungin koulutoimelle antaa myös koulukuljetusten suuri määrä. Lukuvuonna 2007-2008 **kuljetusoppilaita** on yhteensä 393 (+ talvikuljetukset), joten laskua edellisestä vuodesta on n. 30. Jonkin verran kuljetuksia tulee vuoden mittaan erilaisten tapaturmien takia. Lisäksi kuljetusmenoja syntyy uinti- yms. liikuntaan liittyvistä kuljetuksista sekä erilaisista opintoretkestä.

Puistokadun koululla aloittaa pienluokan yhteydessä 1.8.2007 alkaen toinen ns. **JOPO-ryhmä** (joustava perusopetus), jossa on sitouduttu koulupudokkaiden aktivointitoiminnan kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen. Opetusministeriö on myöntänyt ko. hankkeeseen 23000 euron avustuksen molemmille ryhmille. Määräraha on tarkoitettu käyttäjä sellaisten toiminta-

muotojen kehittämiseen ja laajentamiseen, joilla ehkäistään peruskoulun keskeyttämistä ja päättötodistuksen vaille jäämistä ja samalla varmistetaan nuorelle koulutuspaikka toisen asteen koulutuksessa. Laajempaan tavoitteena hankkeella on uudistaa perusopetuksen toimintatapoja.

Loimaalla on **erityisopetus sopimuksia** 9 naapurikunnan kanssa. Näiden oppilaiden osalta lähetettäviä kuntia laskutetaan vuosittain yksikköhinnan ylittävältä osuudelta. Mikäli ko. oppilaat tarvitsevat henkilökohtaisen avustajan, palkkaa lähettävä kunta avustajan. Sopimukset edellyttäisivät päivittämistä/tarkistamista, koska erityisluokkien ryhmät ovat käytännössä katsoen täynnä, joten emme voi tarjota sopimuskunnille kaikilta osin tarkoituksenmukaista erityisopetusta ja myös oman kaupungin oppilaiden kohdalla joudutaan silloin tällöin ei-tarkoituksenmukaisiin opetusjärjestelyihin (esim. kuljetukset).

Loimaan lukio toimii Yhteiskoulun kiinteistössä. Lukiossa on oma virkarehtori. Loimaalaisten lisäksi lukiokoulutusta tarjotaan myös ympäröivien kuntien oppilaille.

Lukuvuonna 2007-2008 lukiokurssien määrä on noin 380 ja seuraavana lukuvuonna noin 365. Määrän pieneneminen johtuu hevosurheilun valmennuksen loppumisesta lukuvuoden 2007-2008 loppuessa sekä pienemmän abiturientti-ikäluokan aiheuttaman syventävien ja soveltavien lukiokurssien määrän laskusta.

Lukion opetusryhmiin yhdistetään Ypäjän Hevosopiston ns. kaksoistutkinnon opiskelijoita, joita on yhteensä noin 40. Opetuksesta laskutetaan Hevosopistoa sopimuksen mukaan. Lukio ostaa koulutuspalveluja Loimaan ammatti- ja aikuisopistolta sekä myy lukiokurssien opetusta Loimaan ammatti- ja aikuisopistolle. Kansainvälistä toimintaa jatketaan pääasiassa EU:n Comenius-ohjelmasta saadun vuosille 2007-2009 tulevan rahoituksen turvin.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään joka päivä Hirvikosken koulun ja Keskuskoulun oppilaille Hirvi-Ilttiksessä ja Vanhankoulun Loikkiksessa. Seurakunnan Peltoisten ja Vesikosken koulujen 1-2-luokkalaisille järjestämään iltapäivätoimintaa avustetaan. Kauhanojan, Kojonkulman, Metsämaan ja Niinijoen koulujen yhteydessä toimivat ILTTIKSET yhtenä päivänä viikossa. Vesikosken koululla järjestetään aamupäivätoimintaa 1-2-luokkalaisille ja iltapäivätoimintaa 3-4-luokkien oppilaille. Peltoisten koululla on kolmena aamuna viikossa aamupäivätoimintaa. Tuulensuun koulussa järjestetään kehitysvammahuollon ostamana aamu- ja iltapäivätoimintaa koulun oppilaille joka päivä. Elokuun alusta 2005 alkaen palveluksessa on ollut aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaattori. Osallistujamäärän lisääntymisen, avustajamäärän vähenemisen sekä lasten erilaisten tukitoimien tarpeen takia tarvittiin lukuvuodeksi 2007-2008 uusi ohjaaja aamu- ja iltapäivähoitoon.

Toiminnallisia tavoitteita vuodelle 2008 ovat mm. seuraavat:

- JOPO- hankkeen vakiinnuttaminen

- Erityisopetuksen järjestäminen
- Hirvikosken kouluksiintöistön hankesuunnitelman laatiminen
- Mahdollisen kuntaliitoksen edellyttämät toimenpiteet
(päivähoidon ja esiopetuksen järjestäminen, oppilashuolto- ja tukipalveluiden järjestäminen, opetussuunnitelmien yms. yhtenäistäminen)

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008
Oppilaat kouluittain 20.9.2005 ja 31.8.2006 esiopetus+perusopetus (TA 2008 keskiarvo syksy 2007 ja arvio syksy 2008)	Hirvikosken koulu	226	226	220
	Kauhanojan koulu	60	60	56
	Keskuskoulu	286	286	286
	Kojonkulman koulu	9+31	9+31	7+38
	Metsämaan koulu	46	46	49
	Niinijoen koulu	76	76	77
	Peltoisten koulu	61	61	57
	Vanha koulu	32	32	34
	Vesikosken koulu	60	60	56
	Opintien koulu	214	214	204
	Puistokadun koulu	265+14	265+14	256+10
	Tuulensuun koulu	22	22	20
	Loimaan lukio	339	360	330
	joista Ypäjän hevosurheilulinja	12	12	5
Oppilaat Perusopetuksessa	Oppilaat yht.	9+1379 +14	9+1379+ 14	7+1353+ 10
	Yleisopetus	1274	1274	1243
	Luokkamuotoinen erityisopetus	105+14	105+14	110+10
Henkilöstö Hallinto, esiopetus, perusopetus, lukio	Koko henkilöstö yhteensä	160,1	159,1	157,4
	Opettajat, rehtorit	126	125,0	124,0
	Rehtorit	4	4	4
	Luokanopettajat	42	41	42
	Lehtorit	38	38	37
	Vanhemmat lehtorit	16	16	16
	Päätoimiset tuntiopettajat	7	6	6
	Sivutoimiset tuntiopettajat henkilötyövuosia	2,0	2,0	1,0
	Erityisluokanopettajat	13	13+1	13+1
	Erityisopettajat	4	4	4
	Koulunkäyntiavustajat henkilötyövuosia	27,1	27,1	26,4
	Kuraattori	1	1	1
	Psykologi	1	1	1
	Muu henkilökunta	5	5	5
	Opettajat perusopetuksessa	Opettajat perusopetuksessa	107	108
- yleisopetus		90	90	90
- luokkamuotoinen erityisopetus		13	13+1	13+1
- laaja-alainen erityisopetus		4	4	4
Opetustunnit / oppilas	Yleisopetus	1,7	1,7	1,7
	Luokkamuotoinen erityisopetus	3,9	3,7	3,6
	Laaja-alainen erityisopetus	0,07	0,07	0,09
	Erityistehtävät	0,06	0,07	0,07
	Tukiopetus	0,03	0,03	0,03
	Kerhot	0,03	0,01	0,01
	Lukio-opetus	1,1	1,1	1,1
Vieraskuntalaisia	Perusopetus	2,1%	1%	2,0%
	Erityisopetus	15%	18%	20%
	Lukio	30%	30 %	30%

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2006	TAV 2007	S	TAV 2008
Perusopetus	Oppilaita /opettaja perusopetuksessa	13,0	12,7		12,7
	Oppilaita / opettaja yleisopetuksessa	14,4	13,9		13,9
	Oppilaita /opettaja erityisluokkaopet.	8,1	8,5		8,2
	Oppilaita/ opettaja laaja-alainen erityisopetus	350	320		340
	30.9. jatkokoulutuksen ulkopuolelle jäävät/ edellisenä keväänä 9. luokan päättötodistuksen saaneet	0%	0%	s	0%
	Peruskoulun päättymisvuonna aloittaneet				*
	lukiossa	41,0%	41,0%		41,7%
	ammattillisessa koulutuksessa	50,3%	50,3%		57,8%
	10-luokka	7,5%	7,5%		0,4%
	Pätevien opettajien osuus opettajista	89%	89%		90%
Perusopetuksen käyttökustannukset	5859€/opp	6250€/opp	s	6490€/opp.	
Keskimääräinen ryhmäkoko	Oppilasmäärä /opettaja	1-2lk 16,4	1-2lk 16,4		16,4
		3-6lk 20,9	3-6lk 20,9		20,9
		7-9lk 17,8	7-9lk 17,8		17,8
Oppilasmäärä/ opetusryhmä	Erityisopetukseen osallistuneet lapset	130+245	105+245		110+390 **
		Erityisopetuksen käyttökustannukset	13457€/opp	14181€/opp	s
Erityisopetus	Esiopetukseen osallistuvien osuus ikäluokasta – Kojonkulman koulu	100%	99-100%	s	100%
	Esiopetuksen käyttökust./opp	4022€/opp.	4000€/opp.		3800€/opp.
Esiopetus	Oppilaita iltapäivätoiminnan piirissä 1-2 –luokkien opp., erityisopp. (LOIKKIS, ILTTIS, srk avustettuna)	126	116		125
	Oppilaita iltapäivätoiminnan piirissä 3-9 –luokat, LOIKKIS, ILTTIS	60	70		60
	Käyntejä viikossa, 1-6 lk, erityisoppilaat (LOIKKIS, ILTTIS, srk)	286	486		400
	Iltapäivätoiminnan käyttökustannukset	10,8€	6,4€	s	10,8€
Iltapäivätoiminta	Ylioppilastutkinnon suorittaneiden osuus lukion kolme vuotta aikaisemmin aloittaneista	85%	85%		90%
	Kaksi vuotta kirjoitusten jälkeen ammattikorkeakouluissa tai yliopistossa opiskelevien osuus	Ei tietoa	Ei tietoa		Ei tietoa
	Edellisenä syksynä lukiokoulutuksen keskeyttäneet	1,5%	1,5%		1,5%
	Lukio-opetuksen käyttökustannukset	4807€/opp	4824€/opp	s	5225€/opp.
Lukiokoulutus	Arviointikyselyt	Arviointikyselyjä tehty yksiköissä	Jokaisessa toimipaikassa väh. kerran lukuvuodessa	s	Jokaisessa toimipaikassa väh. kerran lukuvuodessa, tietoa opetuksen järjestäjälle, kehittämistoiminta
	Laadukkaat ja tarkoituksenmukaiset palvelut				
Opetuksessa käytettävä tuntimäärä	Tuntikehys 2007-2008	Lukuvuoden 2006-2007 tuntikehys-tunnit yht. 2796	Talouden tasapainotusohjelmassa esitetty tuntimäärä	s	Lukuvuoden 2007-2008 tuntikehys 2729

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2006	TAV 2007	S	TAV 2008
Täydennyskoulutus	Kyselyt, suunnitelma	Koulutusta hankittu tarpeen ja resurssien mukaan	Täydennyskoulutus-suunnitelma	s	Täydennyskoulutus-suunnitelman mukaista koulutusta
Toiminnan priorisointi	Tuntikehys, hankkeet, projektit	Työsuunnitelmissa painopiste-alueet, toimintakertomuksissa arvioitu toimintaa	Työsuunnitelma, toimintakertomus, "ylituntien perustelut"	s	Painopiste-alueet työsuunnitelmissa, JOPO-hankkeen vakiinnuttaminen

* tavoite on valtakunnallinen keskiarvo.

** luku 390 on lukuvuoden 2006-2007 lopussa osa-aikaista erityisopetusta saaneiden määrä. Määrä vaihtelee lukuvuosittain melkoisesti, joten tarkan arvion tekeminen on mahdotonta.

Edellisen taulukon sanallista perustelua:

PERUSOPETUS:

Oppilasmäärät:

Perusopetuksen oppilasmäärä näyttäisi jonkin verran laskevan, mutta syksyllä 2008 pitäisi olla hieman enemmän oppilaita kuin syksyllä 2007. Sen sijaan erityisluokkien oppilasmäärässä tuskin on odotettavissa suuria muutoksia. Luokkamuotoisessa erityisopetuksessa ovat mukana myös ns. JOPO-oppilaat, jotka opiskelevat pienryhmissä ja Matulan oppilaat, jotka ovat omana ryhmänään.

10-luokan opiskelijoita Loimaalla on ollut selkeästi valtakunnallista tasoa enemmän.

Erityisopettajien palveluja käyttävien oppilaiden (laaja-alainen, puheopetus, mukautettuja oppilaita tms.) ts. sellaisia oppilaita, jotka eivät opiskele erityisluokalla, määrä vaihtelee vuosittain ja vuoden mittaan melkoisesti. Määrä on viime vuosina ollut 320-390 välillä. Arvio vuodelle 2008 on noudatellut tätä linjaa. Määrään vaikuttaa myös se, että erityisopetuksen painopistettä on perusteltua siirtää juuri osa-aikaisen erityisopetuksen suuntaan.

Henkilökunta:

Henkilökunnan määrä säilyy pääosin ennallaan. Opintiellä voitiin jättää yksi lehtorin virka täyttämättä. Uusia opettajia tuli lukuvuodeksi 2007-2008 kohtalaisen paljon eläkkeelle jääntien, irtisanoutumisten ja erilaisten virkavapauksien takia. Pätevien opettajien osuus on n. 90% (valtakunnallinen keskiarvo n. 85%) Huolestuttavin tilanne epäpätevien opettajien kohdalla on erityisopetuksessa, johon ei muodollisesti päteviä henkilöitä näytä juurikaan löytyvän.

Koulunkäyntiavustajien määrä lukuvuoden 2007-2008 alkaessa on 36 eli vähennystä on kolme avustajaa edelliseen lukuvuoteen verrattuna. Vähennystä saatiin aikaiseksi osaltaan avustajakriteerien tarkemmalla määrittelyllä ja työtehtävien entistä tarkemmalla suunnittelulla. Avustajamäärän arvioiminen on hyvin hankalaa, mutta viime vuosina määrä on ollut 35-40 välillä, joten ainakaan nopealla aikataululla ei määrään

liene tulossa suuria muutoksia. Opettajien määrä riippuu pitkälti siitä, näkyykö oppilasmäärien väheneminen myös opetusryhmien vähenemisenä. Suuremmilla kouluilla (erityisesti yläkouluilla) ikäluokan pieneneminen vaikuttaa selkeämmin myös ryhmien määrään. 1-6 -luokkien ryhmiä puolestaan on niin paljon, ettei oppilasmäärän väheneminen kovinkaan helposti johda ryhmien vähenemiseen.

Ryhmäkoko:

Ryhmäkoko on säilynyt aika lailla ennallaan. Kouluverkkoselvityksessä 2006 esitetyistä kokotavoitteista ollaan edelleen kaukana. Erityisenä piirteenä on ryhmäkokojen suuret vaihtelut kouluittain, joita on tällä kouluverkolla käytännössä katsoen mahdoton poistaa. Pitää kuitenkin muistaa, että Loimaalla toteutetaan paljon integrointeja. Tämä helpottaa osaltaan erityisluokkien opiskelua ja toisaalta monilla tunneilla todellinen ryhmäkoko on suurempi kuin taulukon luvut kertovat.

Tuntimäärät:

Jatkossakin varmasti on tarkoituksenmukaista panostaa koulutukseen ja pitää tuntijako samana, jakotuntien määrät pitää tarkastella vuosittain. Erityisopetuksessa olisi pyrittävä siirtämään painopistettä nimenomaan laaja-alaisen erityisopetuksen suuntaan. Samoin on aiheellista miettiä myös tukiopeutusresurssin aiempaa tehokkaampaa hyödyntämistä ennalta ehkäisevänä toimintana. Kerhotuntien kohdalla pitää todeta, että kouluilla on selkeitä toiveita kerhojen järjestämiseen. Viime vuosina on saatu Lääninhallitukselta avustusta kerhoihin, mutta tämä raha kattaa vain noin 10-15h/kerho.

LUKIO:

Lukion oppilasmäärä on vakiintumassa 320-330 opiskelijaan. Opettajien määrä säilyy entisellään. Lukion opettajista kaikki ovat muodollisesti päteviä. Kurssitarjontaa sopeutetaan opiskelijamäärän vähenemiseen. Samalla on kuitenkin huolehdittava siitä, että opetustarjonta on jatkossakin monipuolista ja Loimaan lukio houkutteleva opiskelupaikka. Tällä hetkellä Loimaan lukio tarjoaa laadukasta opetusta ja kehittää toimintaansa vastaamaan nykyajan haasteita.

TUKIPALVELUT:

Koulukuraattori ja koulupsykologi jatkavat oppilashuoltotyötä. He ovat koko kaupungin perusopetuksen oppilaiden ja lukion opiskelijoiden oppilashuoltohenkilöstöä, joten kummallakin potentiaalinen asiakasmäärä ylittyy melkoisesti suosituksesta (n. 1000 opp./ henk.). Tämänkin takia ennaltaehkäisevään työhön tulee panostaa.

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA:

Aamu- ja iltapäivätoiminta näyttää vakiinnuttaneen asemansa sekä olevan suosittua ja tarpeellista. Toiminnassa on koordinaattori (38h15min/vko), kaksi päätoimista ohjaajaa (68h15min/vko) ja lisäksi yhteensä 18 koulunkäyntiavustajaa (139h15min/vko). Aamu- ja iltapäivätoiminnalla voitaneen ainakin osaksi korvata puuttuvia koulun järjestämiä kerhoja.

YLEISTÄ:

Laadukkaan ja tarkoituksenmukaisen toiminnan järjestäminen edellyttää säännöllistä toiminnan arviointia ja arviointitulosten pohjalta toteutettuja kehittämistoimia. Arviointien keskeisiä tuloksia raportoidaan koululautakunnalle ja JOPO- hankkeen kohdalla myös hallitukselle.

Toimintaa on tarkoitus jatkaa vuonna 2008 nykyisessä laajuudessa eli tuntikehys pyritään säilyttämään entisellään. Tuntimäärän tarkempi kohdentuminen (yleisopetus, erityisopetus, tukiopeus jne.) seuraavalle lukuvuodelle tehdään keväällä 2008.

Täydennyskoulutuksessa noudatetaan koulutussuunnitelmaa. Keväällä 2008 on tarkoitus toteuttaa seutukunnallisesti laajempi täydennyskoulutuspäivä, johon osallistuu koko henkilökunta. Tämän ohessa jatkuu yksittäisten opettajien täydennyskoulutus. Mm. JOPO –hanke edellyttää tietyt koulutukset siinä työskenteleville henkilöille.

Oppilaskohtaisten kustannusten kohdalla on arvioitavissa nousua. Henkilöstömenot kasvavat ja jossain määrin myös erilaiset tarvikehankinnat ja samalla oppilasmäärä vielä hieman laskee niin lopputulos on selvä. Henkilöstömenojen merkittävä osuus aiheuttaa sen, että kustannuksia voi vähentää vain toimintaa supistamalla tai siirtymällä suurempiin ryhmäkokoihin. Tarvikehankintoja karsimalla ei merkittäviä vaikutuksia saada aikaan.

KOULULAUTAKUNTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	328 566	254 900	204 900	211	218
Sisäiset tuotot	38 183	76 700	49 600	51	53
Tuotot yhteensä	366 749	331 600	254 500	262	271
Toimintakulut	-8 657 469	-9 133 100	-9 374 700	-9 813	-10 030
Sisäiset kulut	-2 678 546	-2 830 200	-2 735 300	-2 817	-2 902
Kulut yhteensä	-11 336 015	-11 963 300	-12 110 000	-12 630	-12 932
TOIMINTAKATE	-10 969 266	-11 631 700	-11 855 500	-12 368	-12 661
Poistot ja arvonalentumiset	-38 163	-6 600	-14 800	0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-11 007 429	-11 638 300	-11 870 300	-12 368	-12 661

2.6.2 TYÖVÄENOPISTON JOHTOKUNTA

Toimielin: Työväenopiston johtokunta
 Tehtävä: Työväenopisto
 Vastuhenkilö: Opiston rehtori

Palveluajatus: Työväenopisto tuottaa Loimaan ja Mellilän asukkaille heidän tarpeistaan lähteviä harrastus- ja sivistyspalveluja, jotka tukevat kuntalaisten aktiivisuutta, kehittävät sivistystä sekä edistävät henkistä ja ruumiillista hyvinvointia.

Toiminnan kuvaus: Työväenopiston toiminta käsittää varsinaisena toimintana perinteisen vapaan sivistystyön ja lisäksi opisto antaa avointa yliopisto-opetusta monimuoto-opetuksena sekä lapsille ja nuorille taiteen perusopetusta.

PERUSTIEDOT	MITTARI	TP 2006	TA 2007	TA 2008
Henkilöstö	Päätoimiset opettajat	2,6	2,6	3
	Tuntiohpettajat	57	60	60
	Rehtori	1	1	1
	Kanslisti	0,5	0,5	0,5
Tilat	Opistotalo neliot	850	850	850
	Sivutoimipisteet kpl	35	30	33

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2006	TAV 2007	S	TAV 2008
Kysynnän ja tarjonnan kohtaavuus	Opetussuunnitelman kurseista toteutuu	91,1%	> 90 %	S	> 90
Toiminnan kattavuus	Toimipisteitä toiminta-alueella	36	> 30		> 30
Toiminnan vaikuttavuus	Opiskelijamäärä	1757	> 1800	S	1750
	Säännöllisiä opiskelijoita	68,0%	> 65 %		> 65%
	Miehiä opiskelijoista	21,5%	> 25 %		> 25%
Toiminnan laajuus	Opetustunteja /vuosi	5785	> 6000		5900
	Opiskelijatunteja /vuosi	60427	> 62000		61000
Toiminnan taloudellisuus	Nettomenot /opiskelija €	185,52	< 170,00		< 210,00
	Nettomenot /tunti €	56,35	< 53,00		< 61,50

TYÖVÄENOPISTON JOHTOKUNTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	62 457	53 900	57 400	59	61
Sisäiset tuotot	912				
Tuotot yhteensä	63 369	53 900	57 400	59	61
Toimintakulut	-359 533	-364 100	-383 800	-402	-412
Sisäiset kulut	-29 793	-36 400	-33 300	-34	-35
Kulut yhteensä	-389 326	-400 500	-417 100	-436	-447
TOIMINTAKATE	-325 957	-346 600	-359 700	-377	-386
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-325 957	-346 600	-359 700	-377	-386

2.6.3 MUSIIKKIOPISTON JOHTOKUNTA

Toimielin: Musiikkiopiston johtokunta
 Tehtävä: Musiikkiopisto
 Vastuhenkilö: Opiston rehtori

Musiikkiopiston palveluajatuksena on järjestää laadukasta musiikin ja tanssin opetusta sekä näihin liittyvää muuta toimintaa alueen asukkaille. Musiikillisten ja tanssiin liittyvien tietojen ja taitojen kartuttamisen lisäksi tavoitteena on tarjota asukkaille mielekästä toimintaa vapaa-ajaksi elämänlaatua parantamaan.

Vuoden 2008 toimintaan liittyviä uusia asioita:

- Ypäjän kunta on varaamassa kolme oppilaspaikkaa lisää Loimaan seudun musiikkiopistosta.
  - Valtiovarainministeriön budjettiesityksessä vuodelle 2008 tuntiperusteisen opetuksen yksikköhinta nousee 58:sta 63,38 euroon/opetustunti eli runsaat 5 euroa/opetustunti.
- Musiikkiopisto saanee tämän mukaan vuonna 2008 valtionavustusta 26296 eur enemmän kuin vuonna 2007

PERUSTIEDOT	MITTARI	TP 2006	TA 2007	TA 2008
Henkilöstö	Opetushenkilökunta	21	21	21
	Rehtori	1	1	1
	Kanslisti	0,5	0,5	0,5
Tilat	Loimaa neliöt	300	350	350
	Sivutoimipisteet kpl	3	4	4

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2006	TAV 2007	S	TAV 2008
Opiskelijamäärä	Kaikki opiskelijat	313	320		330
	joista avoimen linjan opiskelijoita	121	110		120
Opetustunteja	Keskimäärin /viikko	256	258		260
Opiskelijatunteja	Keskimäärin /viikko	0,82	0,80		0,79
Taloudellisuus	Nettomenot /opiskelija	1188	1285	s	1170
Kansainvälistymisen tukeminen	Kansainväliset yhteistyökumppanit	12	10		12

MUSIIKKIOPISTON JOHTOKUNTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	132 446	123 800	126 900	131	135
Sisäiset tuotot					
Tuotot yhteensä	132 446	123 800	126 900	131	135
Toimintakulut	-480 199	-493 800	-487 900	-511	-524
Sisäiset kulut	-24 020	-29 400	-25 200	-26	-27
Kulut yhteensä	-504 218	-523 200	-513 100	-537	-551
TOIMINTAKATE	-371 772	-399 400	-386 200	-406	-416
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-371 772	-399 400	-386 200	-406	-416

2.6.4 KULTTUURILAUTAKUNTA

Toimielin: Kulttuurilautakunta
 Tehtävä: Kirjastopalvelut
 Vastuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja

Palveluajatus: Loimaan kaupunginkirjasto edistää asiakaslähtöisesti tasa-arvoista oppimista, iloa ja hyvinvointia tarjoamalla kirjaston käyttäjille monipuolisen ja valikoidun kokoelman, jonka käytössä tarvittaessa opastaa asiantunteva ja motivoitunut henkilökunta.

Toiminnan kuvaus: Kaupunginkirjasto tuottaa kuntalaisille ajantasaiset ja monipuoliset kirjasto- ja tietopalvelut. Kirjastolaitos koostuu pääkirjastosta, Hirvikosken kirjastosta sekä Kojonkulman ja Metsämaan lainausasemista.

Kirjaston saavutettavuutta lisäävät 16 kirjastorakennusten ulkopuolelle sijoitettua siirtokokoelmaa ja kirjaston kotipalvelu, kirjastopalvelujen tarjoaminen henkilöille, jotka eivät itse kykene käyttämään kirjastoa.

Kaupunginkirjasto tekee merkittävää yhteistyötä kirjastopalvelujen laadun varmistamiseksi muiden kirjastojen kanssa seutu-, maakunta- ja valtakunnallisella tasolla.

PERUSTIEDOT	MITTARI	TP 2006	TA 2007	TA 2008
Henkilöstö	Kirjastotoimenjohtaja	1	0	0
	Kirjastonjohtaja	1	1	1
	Kirjastonhoitajat	1	1	1
	Kirjastovirkailijat	7	7	7
	Lainausasemanhoitajat	2	1	2
	Henkilötyövuosia /1000 asukasta	0,76	0,70	0,7
	Yhteensä	9,7	9,1	9,1
Tilat:	Pääkirjasto	836	836	836
	Hirvikosken kirjasto	525	525	525
	Kojonkulman lainausasema	72	72	72
	Metsämaan lainausasema	40	40	25

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2006	TAV 2007	S	TAV 2008
Vaikuttavuus	Käynnit			s	
	Kirjastokäynnit	155774	169 000		165000
	Kirjastokäynnit / asukas	12	13		13
	Verkkokäynnit	19334	18 000		12000
	Verkkokäynnit / asukas	1,5	1,4		0,9
	Lainat			s	
	Lainat	317106	333 000		315000
Lainat /asukas	24	26		24	
Kokoelman uusiutuminen	Hankinnat / asukasluku / 1000	373	350		400
Asiantuntijapalvelut	Henkilökohtaiset palvelut				
	Tietopalvelu		24		48
	Toistuvat tapahtumat			s	
	Kirjastonkäytönopetus		15		20
	Satutunti		40		45
Kirjavinkkaus		10		15	
Taloudellisuus ja tehokkuus	Käyttökustannukset / asukas	42,10	38		45,6
	Käyttökustannukset / laina	1,7	1,50		1,90
	Lainat / henkilötyövuosi	32624	32 647		34615

Toimielin: Kulttuurilautakunta
 Tehtävä: Kulttuuripalvelut
 Vastuhenkilö: Kulttuurisihteeri

Uusia toimintoja: avustettavaan Varsinais-Suomen käsityökeskus (3000 euroa + ilmainen tila Lapiduksella); tapahtumiin itsenäisyyspäivä ja veteraanipäivä (n. 5000 euroa yht).

PERUSTIEDOT	MITTARI	TP 2006	TA 2007	TA 2008
Henkilöstö	Kulttuurisihteeri	1	1	1
	Musiikinohjaaja	0,4	0,4	0,4
	Kanslisti/toimistosihiteeri	1,1	1,1	1,2
	Kulttuurisihteeri	0,6	0,6	0,6
	Yhteensä	3,1	3,1	3,2
Tilat	Toimisto			
	Alpo Jaakolan patsaspuisto	7 ha	7 ha	7 ha
	Soldan	175	120	myynnissä
	Heimolinna	500	500	500
	Art Tyynelä	150	150	150
	Vesikosken mylly	150	150	150
	Kunnantalon näyttelytila	70	80	80
	Paloasema, Hirvikoski	50	50	50

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2006	TAV 2007	S	TAV 2008
Toiminnan laajuus	Tilaisuudet, saatavuus				
	- Patsaspuisto ja kuivurigalleria	3 kk avoinna	kävijöitä 2200	s	2200 4 näyttelyä
	- Heimolinna	40 til	n. 50 tilaisuutta	s	60
	Pysyvät näyttelyt: (yli 3kk)		Museo	s	Museo (Lyn taidetalo)
	Julkiset tilaisuudet				Itsenäisyyspäivä, veteraanipäivä
Kansainvälinen toiminta	- paikat		Elias-sali	s	Elias-Sali, 7 näyttelyä
	Ystävyysskunnat	9			9
	- vierailut	2			2 (ystävyysskuntapäivät Mosfellsbaerissa)
Avustettavat yhteisöt	-nuorisovaihto / henkilöä	6			8 + 8 + 20
	Avustettavien yhteisöjen määrä	16	20 (useita siirtynyt kulttuurille) kokonaisavustukset 195 000		20 200 000 € (lisänä käsityökeskus)
Taloudellisuus	Maatalousmuseo €/vuosi	160000			160 000
	Kulttuuritoimen käyttö-kustannukset /asukas	32	38		40
	Kulttuuritoimen avustukset /yhteisö	800 (ei mt-museota)	9 000 (sis maatalousmuseo)		10 000
	Kulttuuritoimen avustukset /asukas	1,2	15		15,30

KULTTUURILAUTAKUNTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	33 329	23 500	29 500	30	31
Sisäiset tuotot	1 270				
Tuotot yhteensä	34 599	23 500	29 500	30	31
Toimintakulut	-814 696	-845 000	-882 400	-917	-942
Sisäiset kulut	-195 216	-202 300	-193 800	-200	-206
Kulut yhteensä	-1 009 912	-1 047 300	-1 076 200	-1 117	-1 148
TOIMINTAKATE	-975 313	-1 023 800	-1 046 700	-1 087	-1 117
Poistot ja arvonalentumiset	-3 888		-5 100	0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-979 202	-1 023 800	-1 051 800	-1 087	-1 117

2.6.5 LIIKUNTALAUTAKUNTA

Toimielin: Liikuntalautakunta
 Tehtävä: Liikuntapalvelut
 Vastuhenkilö: Liikuntas sihteeri

Palveluajatus: Turvata ja kehittää kunnan eri hallintokuntien, liikuntajärjestöjen, yhteisöjen ja muiden liikuntapalveluja tuottavien tahojen yhteistyöllä liikuntalain hengen mukainen liikuntaan ja terveyssiin elämäntapoihin ohjaava palvelukokonaisuus.

Toiminnan kuvaus: Tehtäväalue sisältää liikuntatoimen hallinnon, liikuntatoiminnan järjestämisen ja tukemisen, koko kunnan alueella olevien liikuntatilojen- ja -alueiden käytön koordinoinnin sekä järjestöavustukset, jääajan oston jäähalliyhtiöltä sekä urheilumesteyksen palkitsemisen kustannukset.

Erityisliikunnan kehittämistä jatketaan vuonna 2006 vahvistetun kehittämisohjelman mukaisesti yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen, koulutoimen sekä erityisryhmien järjestöjen ja erityisliikuntaa tuottavien tahojen kanssa.

Liikun Mieli Hyväksi projektirahalla jatketaan mielenterveyskuntoutujille kehitetyn projektin toimintaa yhteistyössä nuori- ja koulu-, sosiaali- ja terveystoimen sekä mielenterveystyötä tekevien kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Järjestetään erilaisia ohjattuja terveysliikuntaryhmiä, yksittäisiä liikunta tapahtumia, leirejä, kilpailuja, harrastemessut, markkinajuoksu ym. tapahtumia yhteistyössä liikuntajärjestöjen ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Alkeisuimakoulupaikka tarjotaan kaikille ensimmäiselle luokalle meneville lapsille.

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008
Henkilöstö	Liikuntasihteeri	1	1	1
	Liikunnanohjaaja	2	2	2
	Laitoshuoltaja			
	Liikuntapaikkojen hoitaja			
	Kanslisti	0,4	0,4	0,4
	Yhteensä	3,4	3,4	3,4
Tilat	Toimisto			
Liikunta-alueet	Sisäliikuntatilat	26	26	26
	Ulkokentät	39	39	39
	Maastoliikuntapaikat	19	19	19
	Uimapaikat	6	5	5

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2006	TAV 2007	S	TAV 2008
Liikuntatoiminta/ toiminnan laajuus	Osallistujien määrä eri tilaisuuksiin				
Ohjattu toiminta	Erityisryhmät				
	- ryhmiä	25	17	s	18 S
	- käyntikerrat	4.196	3.500		3.600
	Muut ohjatut ryhmät				
	- ryhmiä	22	18		18
	- käyntikertoja	4.671	5.500		5.500
	Tapahtumat				
	- tapahtumia	64	25		25
	- käyntikertoja	15.308	13.300		13.300
Monipuoliset harrastusmahdollisuudet	Asiakaskysely	4			3
Liikuntatoimen ja muiden liikuntap. tuottavien tahojen yhteistyö	Kyselyt ja selvitykset peruskartoitus				2
Avustettavat yhteisöt	Avustettavien yhteisöjen määrä	23	21		21
Taloudellisuus	Liikuntatoimen käyttökustannukset /asukas	52,85	57,29		78,13
	Liikuntatoimen avustukset /asukas	4,63	7,71		8,53

LIIKUNTALAUTAKUNTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	67 610	66 400	71 000	73	75
Sisäiset tuotot	1 905				
Tuotot yhteensä	69 515	66 400	71 000	73	75
Toimintakulut	-245 089	-294 900	-302 800	-314	-323
Sisäiset kulut	-576 974	-522 100	-784 000	-808	-832
Kulut yhteensä	-822 063	-817 000	-1 086 800	-1 122	-1 155
TOIMINTAKATE	-752 547	-750 600	-1 015 800	-1 049	-1 080
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-752 547	-750 600	-1 015 800	-1 049	-1 080

2.6.6 NUORISOLAUTAKUNTA

Toimielin: Nuorisolautakunta
 Tehtävä: Nuorisopalvelut
 Vastuhenkilö: Nuorisosihteeri
 Palveluajatus: Nuorisotoimen tehtävänä on

1. luoda edellytyksiä nuorisotoiminnalle ja tarvittaessa järjestää itse toimintaa
2. tukea nuorten kasvua ja kansalaisvalmiuksia tiiviissä yhteistyössä viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen sekä yksityisten henkilöiden, erityisesti nuorten kanssa
3. huolehtia, että nuorilla on mahdollisuus käyttää nuorille suunnattuja palveluja ja että nuorilla on mahdollisuuksia ja valmiuksia vaikuttaa elinolosuhteisiinsa.

Toiminnan kuvaus:

Säännöllistä avointa toimintaa, talotoimintaa, järjestetään Hirvikoskella Nuokkarilla ja keskustan Nuorisotalolla. Talotoiminnan lisäksi järjestetään tapahtumia ja kerhotoimintaa.

Ala-asteikäisten kesäleirejä järjestetään Kalikan virkistysalueella. Tavoitteena on, että kaikki loimaalaiset alakouluikäiset voivat osallistua joko kaupungin tai seurakunnan järjestämälle kesäleirille. Yleisten leirien lisäksi järjestetään teemaleirejä.

Seutukunnallinen nuorisotoiminta (SENU) jatkaa toimintaansa kymmenen kunnan yhteistyönä tuottaen nuorisopalveluja sekä kehittäen nuorisotoimintaa seutukunnan alueella SENUN toteutussuunnitelman mukaisesti. Painopistealueina ovat osallisuus, nuorisotiedotus ja nivelvaihtely.

Nuorten osallisuuden edistäjänä ja nuorten asioiden edistäjänä Loimaalla toimii nuorisovaltuusto.

Moniammatillisella yhteistyöllä tuotetaan kokeilujen kautta uudenlaisia nuorisopalveluja sekä kehitetään nykyisiä palveluja ja lisätään viranomaisten ja kansalaisjärjestöjen vuorovaikutusta ja tietoisuutta nuorista ja nuorten elinoloista.

Puistokadun koululla toteutetaan joustavan perusopetuksen jopo-ryhmä, jonka toimintaan nuorisopalvelut osallistuu noin ½ nuoriso-ohjaajan resurssilla.

Virkistys- ja kokoontumistiloja, Pohja ja Kalikka ylläpidetään järjestöjen, yksityisten ja yhteisöjen käyttöön. Pohjan tilan osalta on sopimus neljän muun osapuolen kanssa.

Nuoriso- ja nuorisotyötä tekeviä järjestöjen ja nuorten ryhmien toimintaa tuetaan mm. avustuksin.

Toiminnallisia tavoitteita:

- talotoiminnan sisällöllinen kehittäminen
- seutukunnallisen nuorisotoimen sopimuksen uusiminen
- Harrastemessujen järjestäminen eri toimijoiden kanssa
- Kalikan tehostettu markkinointi käyttöasteen nostamiseksi

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008
Henkilöstö	Nuorisosihteeri	1	1	1
	Nuoriso-ohjaaja	2	2	2
	Seutukunnallinen nuorisotyöntekijä (senu)	0,6	1	1
	Kanslisti	0,4	0,4	0,4
	Yhteensä	5,5	4,4	4,4
Tilat /toimipiste	Toimisto 1 (nuorisosihteeri)	1	1	1
	Toimisto 2 (ohjaajat 2 kpl)	2	1	2
	Toimisto 3 (kanslisti 0,4)	1	1	1
	Toimisto 4 (seutukunnallinen nuorisotoimi)	1	1	1
	Kalikka	1	1	1
	Pohjan tila	1	1	1
	Nuorisotalo, Pikatie 2	1	1	1
	Nuokkari, Kanta-Loimaantie 7	1	1	1
	Bänditila, Opintien koulu, talonmiehen asunto			1
	4H-tila	1	1	1

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2006	TA 2007	S	TAV 2008
Toiminnan laajuus	Avoim toiminta (talotoiminta, muut kävijät)	4726	6000		8000
	Tapahtumat, kävijät	4604	3000		
	Leiritoiminta, leiripäivät	462	560	s	500
	Nivelvaihtely		25	s	25
	Seutukunnallinen toiminta, osallistujat	1644	1000		1000
	Ennaltaehkäisevä päihde- ja huumetyö	223	200	s	200
	Virkistysalueet, käyttäjät	2245	2500		2500
Toiminnan kattavuus	Osuus ikäluokasta toiminnan piirissä - avoin toiminta (pk ikäisistä)	27	80 %		80%
	- leiritoiminta	22	25 %		25%
Asiakaspalaute	Kyselyt nuorisotilat, tapahtumapalaute	2	3		3
Avustettavat yhteisöt	Avustettavien yhteisöjen ja ryhmien määrä	17	15		15
Taloudellisuus	Nuorisotoimen käyttökustannukset /asukas	17,53	20,46 e/as		20,74
	Nuorisotoimen avustukset /yhteisö	587	667 e/yhteisö		1186 e/yhteisö

NUORISOLAUTAKUNTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	64 311	43 400	43 800	45	47
Sisäiset tuotot	-112				
Tuotot yhteensä	64 199	43 400	43 800	45	47
Toimintakulut	-306 232	-232 700	-233 300	-243	-249
Sisäiset kulut	-93 431	-76 700	-80 100	-83	-84
Kulut yhteensä	-399 663	-309 400	-313 400	-326	-333
TOIMINTAKATE	-335 464	-266 000	-269 600	-281	-286
Poistot ja arvonalentumiset					
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-335 464	-266 000	-269 600	-281	-286

2.7 YMPÄRISTÖPALVELUKESKUS

Toimielin: Tekninen lautakunta, Ympäristölautakunta
Vastuuhenkilö: Ympäristöpalvelukeskuksen johtaja

Palveluajatus: Tuottaa turvallinen, toimiva ja viihtyisä ympäristö elää, asua ja yrittää

PÄÄMÄÄRÄ 2008	KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT	TAVOITTEET 2008	MITTARIT
Asiakasnäkökulma: Kaupunkiin tyytyväinen loimaalainen			
Tiedotus palveluista on kattavaa ja selkeää. Palveluympäristöt ovat siistejä ja viihtyisiä. Palveluhenkisyydestä saatava palaute on kiitettävää ja reklamaatioiden määrä lähellä nollaa.	Sisäisen tiedottamisen täydentäminen kirjallisella viestinnällä. Palveluympäristöjen kehittäminen ja niihin investointi. Henkilöstön palvelualltius on korkea.	Omat www-sivut virheettömiä. Pöytäkirjat viikon sisällä kotisivuilla. Hyväksytyt investointiohjelman toteuttaminen. Henkilöstön palvelualltius ja tavoitettavuuden parantaminen.	Investointiohjelman toteutumisen seuranta. Asiakaspalautekyselyt.
Prosessi- ja rakennenäkökulma: Tehokkaat ja sujuvat palveluprosessit			
Kaavoitus- ja suunnitteluprosessien tehokkuus vastaa kaupungin kehittämistarpeita. Merkittävä osa peruspalveluista on seudullisia ja palvelujen tuottamisessa on mukana olennaisesti nykyistä enemmän kaupungin ulkopuolisia palvelutuottajia (yrityksiä, naapurikuntia).	Oikeusvaikutteinen yleiskaava tukee asemakaavoituksen tehokkuutta. Kuntayhteistyön onnistuminen ja palvelujen seudullinen tuotteistus markkinoiden avaamiseksi.	Yleiskaavoitusprosessin valmistuminen. Alueellisen ympäristöpalvelukeskuksen toiminnan aloittaminen Loimaan, Alastaron, Mellilän ja Oripään kesken.	Toteuma. Toiminnan aloitus vuonna 2008.
Henkilöstö- ja osaamisenäkökulma: Oikein mitoitettu, motivoitunut ja osaava henkilökunta			
Kaupungin henkilöstön rakenne ja mitoitus vastaa palveluiden tuottotarvetta ja kaupungin taloudellista kykyä ylläpitää henkilöstöään. Hyvä sisäinen työnantajaimago. Hyvä "Loimaa-henki"	Henkilöstön luonnollisen poistuman hyödyntäminen kaupungin henkilöstön kokonaismäärän laskemiseksi. Henkilöstön ja työnantajan tavoitteita tukeva koulutusjärjestelmä. Kannustava ja päämäärätietoinen esimiestyö. Toimiva luottamushenkilö-viranhaltijayhteis-	Toimivat tehtäväkuvaukset. Toimivat tehtäväkuvaukset. Luottamushenkilöorganisaatio on tyytyväinen	Henkilöstötilinpäätös. Tehtäväkuvaukset ja henkilöstön koulustarve tarkennetaan vuosittain kehityskeskusteluissa. Sisäinen arvio.

	työ	valmisteluorganisaation toimintaan ja viranhaltijaorganisaatio saa luottamushenkilöorganisaatiolta rakentavaa tukea asioiden valmisteluprosessissa.	
Talousnäkökulma: Tasapainoinen ja kilpailukykyinen talous			
Omaisuuksien optimointi.	Omistajastrategian toteuttaminen. Myydään vapautuvat osakehuoneistot. Myydään 3 kiinteistöä/vuosi.	Asetetut myyntitavoitteet saavutetaan.	Osakehuoneistot ja kiinteistöt yht. 100.000 €.

YMPÄRISTÖPALVELUKESKUS	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	1 377 996	1 442 300	1 243 600	1 281	1 319
Sisäiset tuotot	5 844 679	6 068 200	6 453 100	6 647	6 846
Tuotot yhteensä	7 222 675	7 510 500	7 696 700	7 928	8 165
Valmistus omaan käyttöön	9 080		0	0	0
Toimintakulut	-7 132 410	-7 820 500	-7 898 500	-8 204	-8 423
Sisäiset kulut	-902 418	-987 100	-1 124 300	-1 159	-1 194
Kulut yhteensä	-8 034 828	-8 807 600	-9 022 800	-9 363	-9 617
TOIMINTAKATE	-803 073	-1 297 100	-1 326 100	-1 435	-1 452
Poistot ja arvonalentumiset	-1 576 321	-1 520 400	-1 474 800	-1 526	-1 579
Poistoeron muutos	7 901	7 900	7 900	8	9
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-2 371 493	-2 809 600	-2 793 000	-2 953	-3 022

2.7.1 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Toimielin : Ympäristölautakunta
 Tehtävät: Rakennusvalvontapalvelut ja kaavoitus ja mittauspalvelut
 Vastuhenkilö: Johtava rakennustarkastaja

Toiminnan kuvaus: Tehtäväalue sisältää ympäristöpalvelukeskuksen hallinnon, rakennusvalvontapalvelut, kaavoitus- ja mittauspalvelut sekä ympäristönsuojelupalvelut.

Hallinnon tehtävänä on tarjota palvelukeskuksen käyttöön taloushallintoon, päätöksentekoon, asiakirjatuotantoon, tiedottamiseen ja neuvontaan liittyvät palvelut sekä huolehtia hankintatoimen (varasto) palveluista.

Kaavoitus- ja mittauspalvelujen tehtävänä on huolehtia osaltaan rakennettavien alueiden toteutuksen ohjaamisesta siten, että se tapahtuu suunnitelmallisesti ja kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti sekä osaltaan huolehtia käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa kaupungin maanhankinnan valmistelusta. Kaavoitus- ja mittauspalvelut huolehtii myös kaupunkirakennetta ja sen toteuttamista ohjaavien maankäytön suunnitelmien ajanmukaisuudesta, niin että ne ottavat riittävästi huomioon kehityksen mukanaan tuomat muutostarpeet.

Rakennusvalvontapalvelujen tehtävänä on valvoa kaavoituksen toteutumista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä

koskevien lupien käsittelemistä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin asiasta säädetään.

Rakennusvalvontapalveluiden tehtävänä on myös valtion tukemaan asuntorakentamiseen liittyvät asuntoviranomaistehtävät, sekä päättää kaupungin omistuksessa tai hallinnassa olevien asuinhuoneistojen vuokraamisesta, työsuojelusta sekä väestönsuojelusta.

Ympäristönsuojelupalvelujen tehtävänä on hoitaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät, käsitellä ja valvoa ympäristöluvat ja huolehtia jätelain ja vesihuoltolain valvontatehtävistä sekä ilman- ja vesiensuojelusta ja meluntorjunnasta.

Ympäristönsuojelupalvelut hoitaa myös kunnan kemikaalivalvontaviranomaisen tehtävät sekä kuluttajaneuvonnan.

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ / TARJONTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008
Rakennusvalvontapalvelut	Johtava rakennustarkastaja	1	1	1
	Rakennustarkastaja	1	1	1
	Ympäristönsuojelusihteeri	1	1	1
	Kulttuuri-ympäristönsuojelusihteeri	0,4	0,4	0,2
	Työsuojelupäällikkö			0,2
	Hallintosihteeri	1	1	-
	Toimistosihteeri	1	1	2
	Laskentasihteeri			1
	Kanslisti	3	3	1
	Varastonhoitaja	1	1	1
Varastomies	1	1	1	
Kaavoitus- ja mittauspalvelut	Kaavasuunnittelija	1	0,5	0,5
	Mittausteknikko	1	1	1
	Kiinteistöinsinööri	0,1	0,1	0,1
	Aluearkkitehti	0,55	0,55	0,55
	Kiinteistörekisterinhoitaja	1	1	1
	Kartanpiirtäjä	1	1	1
	Kartoittaja	1	1	1
	Mittamies	1	1	1
	Kausityöntekijä	0,5	0,5	0,5
	Yhteensä	17,45	16,95	16,05
Kysyntä	Haetut rakennusluvat	220	200	200
	Voimassa olevat maa-ainesluvat	15	20	20
	Voimassa olevat ympäristöluvat	95	100	100
	Luovutettuja tontteja/kpl	30	30	30

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2006	TAV 2007	S	TAV 2008
Rakennusvalvontapalvelut	Lupahakemuksen käsittelyaika				
	- viranhaltijan myöntämä	3 viikkoa	4 viikkoa	S	4 viikkoa
	-toimielimen myöntämä	6 viikkoa	6 viikkoa	S	6 viikkoa
Kaavoitus ja mittauspalvelut	Ympäristöluvan käsittelyaika	4 kk	4 kk		4 kk
	Uusia kaavoitettuja alueita	20 ha	15 ha		15 ha
	Uusia asuintontteja	20 kpl	20 kpl	S	20 kpl
	Muodostettu kiinteistöjä	4 ha	4 ha		4 ha
	Täydennyskartoitettu	30 ha	30 ha		30 ha

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	503 220	599 400	526 800	543	559
Sisäiset tuotot	10 004				
Tuotot yhteensä	513 224	599 400	526 800	543	559
Valmistus omaan käyttöön	2 156				
Toimintakulut	-1 096 998	-1 250 400	-1 228 700	-1 279	-1 314
Sisäiset kulut	-113 705	-117 700	-88 100	-91	-94
Kulut yhteensä	-1 210 704	-1 368 100	-1 316 800	-1 370	-1 408
TOIMINTAKATE	-695 324	-768 700	-790 000	-827	-849
Poistot ja arvonalentumiset	-10 017	-3 000	-8 600	-9	-9
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-705 341	-771 700	-798 600	-836	-858

2.7.2 TEKNINEN LAUTAKUNTA

Toimielin:	Tekninen lautakunta
Tehtävät:	Suunnittelupalvelut, rakennuspalvelut, kunnossapitopalvelut
Vastuuhenkilö:	Johtava rakennustarkastaja
Toiminnan kuvaus:	Tehtäväalue sisältää suunnittelupalvelut, rakennuspalvelut sekä kunnossapitopalvelut.
Suunnittelupalvelut	Vastuunalainen viranhaltija: suunnittelupäällikkö

Suunnittelupalvelujen tehtävänä on huolehtia kunnallisteknisestä suunnittelusta (katu-, liikennemerkki-, pysäköinti-, urheilu- ja ulkopaikkojen sekä reittien suunnittelu), talonrakennussuunnittelusta, maa- ja metsätiloista sekä vesialueista käytettävissä olevilla resursseilla. Suunnittelupalvelujen tehtävänä on huolehtia myös siivouspalvelujen ja ruokapalvelujen tuottamisesta.

Rakennuspalvelut	Vastuualainen viranhaltija: kaupungininsinööri Rakennuspalvelujen tehtävänä on huolehtia rakennuttajapalveluista (talonrakennus ja kadunrakennus), toimitilapalveluista, tilojen vuokrauksesta sekä kiinteistöpäivystyksestä.
Kunnossapitopalvelut	Vastuualainen viranhaltija: työpäällikkö Kunnossapitopalveluiden tehtävänä on huolehtia katujen kunnossapidosta, kiinteistöjen kunnossapidosta, puistoista, torista ja liikunta-alueista. Kunnossapitopalveluiden tehtävänä on huolehtia myös yksityistieavustuksista, jätehuollosta.

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008	
Suunnittelupäällikkö	Suunnittelupäällikkö	1	1	1	
	Suunnittelija	1	1	1	
	Siivouspalveluesimies	1	1	1	
	Laitoshuoltaja	31	32	30	
	Laitoshuoltaja-keittiöapulainen	2	2	2	
	Talonmies-(siivooja)laitoshuoltaja	1	1	1	
	Ruokapalveluesimies	1	1	1	
	Emäntä	5	5	5	
	Keittäjä	9	9	9	
	Keittäjä-emäntä	1	1	1	
	Keittolanhoitaja	-	-	-	
	Keittiöapulainen	10	10	10	
	Vastaava ruoanjakaja	4	4	4	
	Rakennuspalvelut	Kaupungininsinööri	1	1	1
		LVI-asentaja	1	1	1
		Laitosmies	1	1	1
Kunnossapitopalvelut	Työpäällikkö	1	1	1	

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008
	Kunnossapito työnjohto	0,5	0,5	0,5
	Laitosmies	3	2	2
	Ammattimies	1	1	1
	Vanhempi kirvesmies	1	1	1
	Vanhempi maalari	1	1	-
	Kirvesmies	1	1	1
	Maalari	1	1	1
	Kiinteistönhoitaja (lisäys 1.7.2008 alkaen)	2	2	3
	Rakennusmestari	1	1	1
	Vanhempi ammattimies	2	2	2
	Autonkuljettaja	2	2	2
	Traktorinkuljettaja/pakettiautonkuljettaja	2	2	2
	Kuorma-autonkuljettaja	1	1	1
	Puutarhuri	1	1	1
	Torivalvoja	1	1	1
	Puistoesimies	1	1	1
	Liikuntapaikanhoitaja	3	4	5
	Liikunnanohjaaja	-	-	-
	Laitoshuoltaja	-	-	-
	Liikuntapaikkojen hoitaja	-	-	1
	Yhteensä	95,5	96,5	96,5
Toiminnan laajuus tiedot	Lämmitettävät rakennukset	84	84	82
	Osakehuoneistot	28	34	26
	Kerrosala, m2 lämmin	69280	70987	70894
	Tilavuus, m3 lämmin	259829	263522	263262
	Kaavateitä, km	116	116	116,5
	Avustettavia yksityisteitä, km	384	400	400
	Puistot, ha	71	73	73
	Leikkipaikat, kpl	27	27	27
	Piha-alueet, kpl	26	26	26

ARVIOINTIKOHDE	MITTARI	TP 2006	TAV 2007	S	TAV 2008
Suunnittelupalvelut	Käyttäjien ja muiden asianosaisten tyytyväisyys suunnitelmiin ja suunnittelijoihin	Palaute pääosin positiivinen	Palaute pääosin positiivinen		Palaute positiivinen
	Kustannukset siivottavaa lattia-neliometriä kohti	< 25 €/m2/vuosi	< 23 €/m2/vuosi		< 23 €/m2/vuosi
	Kustannukset ateriaa kohti	< 2,03 €	< 1,95 €		< 1,90 €
Rakennuspalvelut	Urakkasopimusten määrä	Sopiva omiin resursseihin nähden	Sopiva omiin resursseihin nähden		Sopiva omiin resursseihin nähden
	Urakoiden lisä- ja muutostöiden määrä	< ±5 % urakkasummasta	< ±5 % urakkasummasta		< ±5 % urakkasummasta
	Kiinteistöjen ylläpitostrategia		Kaikkien kiinteistöjen ylläpitostrategia vahvistettu		Korjausvelan määrän laskenta aloitettu
Kunnossapito-palvelut	Rakennusten energiakulutus, sähkö	13,18	13,00 kWh/m3	S	*18,4 kwh/m3
	Rakennusten energiakulutus, lämpö	42,72	43,30 kWh/läm. m3	S	*46,9 kwh/m3

* julkisten rakennusten ominaiskulutus kuntaliiton tilaston mukaan

TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	874 776	842 900	716 800	738	760
Sisäiset tuotot	5 834 675	6 068 200	6 453 100	6 647	6 846
Tuotot yhteensä	6 709 451	6 911 100	7 169 900	7 385	7 606
Valmistus omaan käyttöön	6 924				
Toimintakulut	-6 035 412	-6 570 100	-6 669 800	-6 925	-7 109
Sisäiset kulut	-788 713	-869 400	-1 036 200	-1 068	-1 100
Kulut yhteensä	-6 824 125	-7 439 500	-7 706 000	-7 993	-8 209
TOIMINTAKATE	-107 750	-528 400	-536 100	-608	-603
Poistot ja arvonalentumiset	-1 566 304	-1 517 400	-1 466 200	-1 517	-1 570
Poistoeronmuutos	7 901	7 900	7 900	8	9
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-1 666 152	-2 037 900	-1 994 400	-2 117	-2 164

KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ

KÄYTTÖTALOUSOSA	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toimintatuotot	6 026 534	5 972 600	5 980 800	6 159	6 347
Muut tuet ja avustukset	1 608 611	1 206 000	804 300	403	0
Sisäiset tuotot	7 066 376	7 342 800	7 715 500	7 949	8 188
Tuotot yhteensä	14 701 521	14 521 400	14 500 600	14 511	14 535
Valmistus omaan käyttöön	9 080		0	0	0
Toimintakulut	-57 740 273	-61 187 500	-64 455 900	-67 822	-69 706
Sisäiset kulut	-7 066 376	-7 342 800	-7 715 500	-7 949	-8 188
Kulut yhteensä	-64 806 649	-68 530 300	-72 171 400	-75 771	-77 894
TOIMINTAKATE	-50 096 048	-54 008 900	-57 670 800	-61 260	-63 359
Poistot ja arvonalentumiset	-1 708 770	-1 625 400	-1 607 500	-1 526	-1 579
Poistoeron muutos	7 901	7 900	7 900	8	9
KÄYTTÖTALOUS NETTO	-51 796 918	-55 626 400	-59 270 400	-62 778	-64 929

3. TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosa osoittaa, miten tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korko- ja muihin rahoitusmenoihin, pitkävaikutteisen omaisuuden jaksottamisesta aiheutuviin poistoihin ja arvonalentumisiin. Käyttötaloulosan tehtävien menot summataan toimintakuluihin ja tulot toimintatuottoihin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää taseen omaa pääomaa, tähän tunnuslukuun kohdistuu vuoden 2001 alusta voimaan tullut alijäämien kattamisvelvollisuus. Alijäämien kattaminen talousarviossa ja

– suunnitelmassa osoitetaan talousarviovuoden ja sitä seuraavien vuosien ali/ylijäämillä. Suunnitteluvuosien yli- ja alijäämäerien yhteenlasketun määrän tulee olla vähintään nolla, sen jälkeen kun kertynyt alijäämä on katettu.

Tuloslaskelman tunnusluku "toimintatuotot/toimintakulut, %" kertoo maksurahoituksen osuuden toimintamenoista. Kunnan koko ja toimintojen järjestämistavat selittävät suuria kunnakohtaisia eroja.

Tunnusluku "vuosikate/poistot, %" kertoo tulorahoituksen riittävyyden käyttöomaisuuden kulumista vastaavien investointien rahoittamiseen, kun kyseisen tunnusluvun arvo on 100 %, rahoitus on riittävä.

Loimaan kaupunki esittää kaksi tuloslaskelmaa toisessa on kaupungin ydintoiminnot ja toisessa tuloslaskelmassa on yhdistetty Loimaan kaupunki ja Loimaan kaupungin vesihuoltolaitos. Liikelaitoksen eriyttäminen perustuu vesihuoltolain 20 §:ään ja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen liiketoiminnan eriyttämisestä.

LOIMAAN KAUPUNKI
Tuloslaskelma (ulkoiset)

	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	Ts 2009	Ts 2010
Toimintatuotot	8 253 801	7 635 145	7 178 600	6 785 100	6 563	6 344
Myyntituotot	1 823 979	1 290 724	1 321 900	1 378 000	1 420	1 462
Maksutuotot	2 576 738	2 627 542	2 738 200	2 795 400	2 879	2 965
Tuet ja avustukset	2 567 853	2 313 002	1 743 500	1 312 400	926	539
(sis. Yhdistymistukea)	2 010 764	1 608 611	1 206 000	804 300	402	0
Muut toimintatuotot	1 285 231	1 403 876	1 375 000	1 299 300	1 338	1 378
Valmistus omaan käyttöön		9 080				
Toimintakulut	-56 098 339	-57 740 273	-61 187 500	-64 455 900	-67 823	-69 703
Henkilöstökulut	-23 350 487	-23 880 096	-25 203 600	-26 349 700	-27 615	-28 311
Palvelujen ostot	-26 368 288	-26 769 351	-28 650 500	-30 638 800	-32 525	-33 489
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 136 924	-3 478 319	-3 664 900	-3 652 600	-3 754	-3 857
Avustukset	-2 874 369	-3 255 040	-3 301 800	-3 416 700	-3 519	-3 625
Muut toimintakulut	-368 271	-357 467	-366 700	-398 100	-410	-421
	-47 844					
Toimintakate	538	-50 096 048	-54 008 900	-57 670 800	-61 260	-63 359
Verotulot	28 984 232	31 792 643	33 049 000	35 701 000	37 897	39 351
Kunnallisvero	26 138 117	28 514 241	29 560 000	31 817 000	33 910	35 305
Kiinteistövero	1 307 379	1 511 774	1 559 000	1 584 000	1 584	1 584
Yhteisövero	1 522 881	1 751 928	1 913 000	2 300 000	2 403	2 462
Koiravero	15 855	14 700	17 000	0	0	0
Valtionosuudet	18 833 614	20 350 815	21 245 000	23 662 000	25 248	26 929
Sosiaali- ja terveys	14 693 072	16 076 983	16 983 000	19 527 000	21 328	23 152
Opetus- ja kulttuurit	3 709 924	3 947 420	3 969 000	3 870 000	3 669	3 532
Yleinen valtionosuus	430 618	326 412	293 000	265 000	251	245
Rahoitustuotot ja -kulut	-92 376	-451 100	-513 000	-746 000	-950	-1 141
Korkotuotot	36 336	42 408	30 000	42 000	43	45
Muut rahoitustuotot	382 513	390 798	282 000	312 000	321	331
Korkokulut	-380 875	-881 743	-775 000	-1 050 000	-1 262	-1 464
Muut rahoituskulut	-130 350	-2 564	-50 000	-50 000	-52	-53
Vuosikate	-119 068	1 596 309	-227 900	946 200	935	1 780
Poistot ja arvonalentumiset	-1 432 789	-1 708 770	-1 625 400	-1 607 500	-1 526	-1 579
Suunnitelman muk. poistot	-1 432 789	-1 708 770	-1 625 400	-1 607 500	-1 526	-1 579
Arvonalentumiset						
Satunnaiset erät	571 544	390 219	500 000	140 000	140	148
Satunnaiset tuotot	592 509	390 219	500 000	140 000	140	148
Satunnaiset kulut	-20 965	0				
Tilikauden tulos	-980 313	277 758	-1 353 300	-521 300	-451	349
Varausten lis. -/vähennys +	7 901	7 901	7 900	7 900	8	8
TILIK.YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-972 412	285 659	-1 345 400	-513 400	-443	357
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:						
Asukasluku	13098	13089	13055	13042	13034	13026
Vuosikate /poistot %	-8,31	93,42	-14,02	58,86	61,27	112,73
Vuosikate,euroa/as	-9,09	121,96	-17,46	72,55	71,74	136,65
Toimintatuotot/toimintakulut%	14,71	13,22	11,73	10,53	9,68	9,10

LOIMAAN KAUPUNKI JA LOIMAAN KAUPUNGIN VESIHUOLTOLAITOS
Tuloslaskelma (ulkoiset)

	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	Ts 2009	Ts 2010
Toimintatuotot	9 385 888	8 736 795	8 668 300	8 490 900	8 268	8 049
Myyntituotot	2 947 005	2 390 981	2 811 100	3 083 300	3 125	3 167
Maksutuotot	2 576 738	2 627 542	2 738 200	2 795 400	2 879	2 965
Tuet ja avustukset	2 568 308	2 313 467	1 743 500	1 312 400	926	539
(sis. Yhdistymistukea)	2 010 764	1 608 611	1 206 000	804 300	402	0
Muut toimintatuotot	1 293 837	1 404 806	1 375 500	1 299 800	1 338	1 378
Valmistus omaan käyttöön		9 080				
Toimintakulut	-56 513 599	-58 081 308	-62 035 100	-65 391 000	-68 796	-70 885
Henkilöstökulut	-23 669 270	-24 206 861	-25 566 900	-26 767 900	-28 050	-28 817
Palvelujen ostot	-26 551 243	-26 800 754	-28 867 100	-30 873 800	-33 025	-34 126
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 019 147	-3 444 733	-3 889 400	-3 898 200	-3 754	-3 857
Avustukset	-2 874 369	-3 255 040	-3 301 800	-3 416 700	-3 519	-3 625
Muut toimintakulut	-399 570	-373 920	-409 900	-434 400	-448	-460
Toimintakate	-47 127 711	-49 335 433	-53 366 800	-56 900 100	-60 528	-62 836
Verotulot	28 984 232	31 792 643	33 049 000	35 701 000	37 897	39 351
Kunnallisvero	26 138 117	28 514 241	29 560 000	31 817 000	33 910	35 305
Kiinteistövero	1 307 379	1 511 774	1 559 000	1 584 000	1 584	1 584
Yhteisövero	1 522 881	1 751 928	1 913 000	2 300 000	2 403	2 462
Koiraverot	15 855	14 700	17 000	0	0	0
Valtionosuudet	18 833 614	20 350 815	21 245 000	23 662 000	25 248	26 929
Sosiaali- ja terveyst	14 693 072	16 076 983	16 983 000	19 527 000	21 328	23 152
Opetus- ja kulttuurit	3 709 924	3 947 420	3 969 000	3 870 000	3 669	3 532
Yleinen valtionosuus	430 618	326 412	293 000	265 000	251	245
Rahoitustuotot ja -kulut	-187 278	-433 564	-519 800	-726 400	-930	-1 211
Korkotuotot	36 336	47 485	70 000	132 000	133	45
Muut rahoitustuotot	255 540	345 539	235 700	241 600	251	261
Korkokulut	-348 803	-824 020	-775 500	-1 050 000	-1 262	-1 464
Muut rahoituskulut	-130 351	-2 568	-50 000	-50 000	-52	-53
Vuosikate	502 857	2 374 461	407 400	1 736 500	1 687	2 233
Poistot ja arvonalentumiset	-1 705 661	-1 991 152	-1 875 400	-1 827 200	-1 757	-1 955
Suunnitelman muk. poistot	-1 705 661	-1 991 152	-1 875 400	-1 827 200	-1 757	-1 955
Arvonalentumiset						
Satunnaiset erät	571 545	390 219	500 000	140 000	140	148
Satunnaiset tuotot	592 509	390 219	500 000	140 000	140	148
Satunnaiset kulut	-20 964	0				
Tilikauden tulos	-631 259	773 527	-968 000	49 300	70	426
Varausten lis. -/vähennys + TILIK.YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	7 901 -623 358	7 900 781 427	7 900 -960 100	7 900 57 200	8 78	8 434
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:						
Asukasluku	13098	13089	13055	13042	13034	13026
Vuosikate /poistot %	29,48	119,25	21,72	95,04	96,02	114,22
Vuosikate,euroa/as	38,39	181,41	31,21	133,15	129,43	171,43
Toimintatuotot/toimintakulut%	16,61	15,04	13,97	12,98	12,02	11,36

4. INVESTOINTIOSA

Investointiosassa valtuusto hyväksyy kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille ja hankeryhmille. Investointiosaan otetaan määrärahat pysyviin vastaaviin aktivoitavien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja käyttöomaisuusosakkeiden sekä osuuksien hankintamenoihin. Investointiosan kustannukset aktivoidaan suunnitelman mukaisina poistoina vaikutusaikanaan käyttötalousosaan kuluksi.

Noudatettu aktivointiraja on 10.000 euroa. Käyttöomaisuusarvopaperit, osuudet ja osakkuudet sekä maa- ja vesialueet on aina aktivoitava käyttöomaisuuteen.

4.1 MAA- JA VESIALUEET

4.1.1 MAA- JA VESIALUEET, HALLINTO

Maa- ja vesialueet	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	-80 750	-10038	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Investointitulot	109 125	168852	400 000	400 000	400 000	400 000
Investoinnit netto	28 375	158814	250 000	250 000	250 000	250 000

Kaupunginhallituksen kiinteistöjen ostot ja myynnit.

4.2 TALONRAKENNUS

4.2.1 TALONRAKENNUS, HALLINTO, HANKEKOHTAINEN

Talonrakennus	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	-378 945	-29767	-20 000	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-378 945	-29767	-20 000	0	0	0

4.2.2 TALONRAKENNUS, HALLINTO, HANKERYHMITTÄINEN

Talonrakennus	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	-14 279	0	0	- 137 000	-10 000	-10 000
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-14 279	0	0	- 137 000	-10 000	-10 000

2008: Kaupungintalon KL-siirtimen, vesijohtojen ja viemäreiden uusiminen 137.000 €.

2009 – 2010 jakamaton määräraha 10.000 €/vuosi

4.2.3 TALONRAKENNUS, SOSIAALIPALVELUKESKUS, HANKKEET

Talonrakennus	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	-2 564 398	-992324	-830 000	-765 000	-4 160.000	-150 000
Investointitulot	400 000	0	150 000	0		
Investoinnit netto	-2 164 398	-992324	-680 000	-765 000	-4 160.000	-150 000

Talousarviomääräraha on investointihankkeittain valtuustoon nähden sitova:

2008:

Kartanonmäen päärakennuksen saneeraus 765.000 €

2009:

Kartanonmäen päärakennuksen saneeraus 3.000.000 €

Automaattiset sammutusjärjestelmät

(Pikkukartanoon, Kuuselaan ja Tiaistentielle) 500.000 €

Mahlapuiston päiväkodin saneeraus 410.000 €

Kehitysvammahuollon tilajärjestelyt 250.000 €

2010:

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteiset tilajärjestelyt 150.000 €

4.2.4 TALONRAKENNUS, SOSIAALIPALVELUKESKUS, HANKERYHMÄT

Talonrakennus	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	0	-74112	-60 000	-203 000	-58 000	-159 000
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	-74112	-60 000	-203 000	-58 000	-159 000

Talousarviomääräraha on hankeryhmittäin valtuustoon nähden sitova, talousarviovuoden aikana hankeryhmään kuuluvien määrärahojen kohde voi tarveharkintaisesti muuttua.

2008:

Nurmen päiväkodin laajennus 80.000 euroa

Metsämaan päiväkodin piha-alue+ulkovarasto 50.000 euroa

Päiväkotien aidat: Kitkonpuiston-, Mahlapuiston-

Kauhanojan ja Nurmen päiväkotien aidat 48.000 euroa

Sosiaalipalvelukeskuksen jakamaton määräraha 25.000 euroa

2009:

Päiväkotien aidat: Lastentalo, Kuukankujan- ja

Sammonkadun ryhmikset 48.000 euroa

Sosiaalipalvelukeskuksen jakamaton määräraha 10.000 euroa

2010:

Hanhenpuistoon muuttaminen toimintakeskukseksi 100.000 euroa

Päiväkotien aidat: Hulmin ja Niinijoen päiväkodit,

Kojonkulman, Niinijoen ja Sillankorvan ryhmikset 49.000 euroa

Sosiaalipalvelukeskuksen jakamaton määräraha 10.000 euroa

4.2.5 TALONRAKENNUS, SIVISTYSPALVELUKESKUS, HANKKEET

Talonrakennus	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	-7 248 215	-3136342	0	0	0	-40 000
Investointitulot	1 310 520	1132000	0	0	0	0
Investoinnit netto	-5 937 695	-2004342	0	0	0	-40 000

Talousarviomääräraha on investointihankkeittain valtuustoon nähden sitova:

2010:

Hirvikosken koulukeskuksen saneerauksen

Hirvikosken koulun osuuden suunnittelu 40 000 euroa/a

Kaupunginhallitus teettää Hirvikosken koulun kuntokartoituksen talvella 2007 - 2008 ulkopuolisen asiantuntijan toimesta.

4.2.6 TALONRAKENNUS, SIVISTYSPALVELUKESKUS, HANKERYHMITÄIN

Talonrakennus	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	-67 355	-187839	-190 000	-338 000	-289 000	-487 000
Investointitulot	34 660	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-32 695	-187839	-190 000	-338 000	-289 000	-487 000

Talousarviomääräraha on hankeryhmittäin valtuustoon nähden sitova, talousarviovuoden aikana hankeryhmään kuuluvien määrärahojen kohde voi tarveharkintaisesti muuttua.

Kojonkulman koulun monitoimitilan toteuttamisen ja määrärahojen käytön ehtona on, että kohteelle myönnetään lääninhallituksen liikuntapaikkojen valtionosuus. Maaseutulautakunnan talousarviossa olevasta 145.000 kylien yhdistymisavustus määrärahasta varataan 60.000 euroa myönnettäväksi tämän hankkeen rahoitukseen.

2008:

Kojonkulman koulun monitoimisali	100.000 euroa
Ahonkadun koulun rappaus, LV ym.	48.000 euroa
Työväenopiston KVV:n uusiminen	37.000 euroa
Vesikosken koulun julkisivut	32.000 euroa
Kirjaston julkisivut	32.000 euroa
Keskuskoulun kvv:n suunnittelu, lattiat ym.	21.000 euroa
Nuorisotalo	20.000 euroa
Hirvihovi, salin nostoseinät	16.000 euroa
Kalikka, suunnittelu	11.000 euroa
Ip-kerho&Kuukankuja, sisäremontti	11.000 euroa
Jakamaton	10.000 euroa

2009:

Nuorisotalo	140.000 euroa
Kalikan peruskorjaus ja laajennus	74.000 euroa
Keskuskoulun lattiat	32.000 euroa
Kojonkulman koulun julkisivuverhoukset	21.000 euroa
Hirvihovi, vesikate+iv kuntotutkimus	12.000 euroa
Jakamaton	10.000 euroa

2010:

Keskuskoulun KVV:n uusiminen	212.000 euroa
Hirvihovi vesikate & kanavistomuutos	200.000 euroa
Kalikka	65.000 euroa
Jakamaton	10.000 euroa

4.2.7 TALONRAKENNUS, YMPÄRISTÖPALVELUKESKUS, HANKKEET

Talonrakennus	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	-7 845	-2506	-100 000	-900 000	-3 900 000	0
Investointitulot	0	0	0	0	200 000	0
Investoinnit netto	-7 845	-2506	-100 000	-900 000	-3 700 000	0

Talousarviomääräraha on investointihankkeittain valtuustoon nähden sitova:

2008:

Uudenpaloaseman rakentaminen 900.000euroa

2009

Uudenpaloaseman rakentaminen 3.900.000euroa

palosuojelurahastonavustus -200.000euroa

4.2.8 TALONRAKENNUS, YMPÄRISTÖPALVELUKESKUS, HANKERYHMÄT

Talonrakennus	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	-58 601	-80267	-35 000	-96 000	-25 000	-25 000
Investointitulot	48 000	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-10 601	-80267	-35 000	-96 000	-25 000	-25 000

Talousarviomääräraha on hankeryhmittäin valtuustoon nähden sitova, talousarviovuoden aikana hankeryhmään kuuluvien määrärahojen kohde voi tarveharkintaisesti muuttua.

2008:

Metsämaan paloaseman laajennus 50.000 euroa

Keskusvaraston LVV 21.000 euroa

Kaukovalvonta ja huoltokirjajärjestelmä 15.000 euroa

Jakamaton 10.000 euroa

2009 ja 2010:

Kaukovalvonta ja huoltokirjajärjestelmä 15.000 euroa/a

Jakamaton 10.000 euroa/a

Talonrakennus yht	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	-10 339 637	-4503156	-1 235 000	-2 439 000	-8 442 000	- 871 000
Investointitulot	1 793 180	1132000	150 000	0	200 000	0
Investoinnit netto	-8 546 457	-3371156	-1 085 000	-2 439 000	- 8 242 000	- 871 000

4.3 JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS

4.3.1 JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS , YMPÄRISTÖPALVELUKESKUS, HANKKEET

Julkinen käyttö- omaisuus	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	-43 639	-268455	-1 379 000	-4 000 000	-160 000	-200 000
Investointitulot	0	0	803 000	855 400	384 600	
Investoinnit netto	-43 639	-268455	-576 000	-3 144 600	224 600	-200 000

Talousarviomääräraha on investointihankkeittain valtuustoon nähden sitova:

2008:

Niittukulma /Silta 4.000.000 euroa
 - TE-keskuksen avustus 855.400 euroa

2009:

- TE-keskuksen avustus (Niittukulman silta) 384.600 euroa
 Mäenpään sillan peruskorjaus 160.000 euroa

2010:

Hulminsilta/Lemmensilta aloitus 200.000 euroa

2011 (suunnitelma kauden ulkopuolelle siirtyy)

Hulminsilta/Lemmensilta rakentaminen 1.000.000 euroa
 - TE-keskuksen avustus 80.000 euroa

4.3.2 JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS, YMPÄRISTÖPALVELUKESKUS, HANKERYHMÄT

Julkinen käyttö-omaisuus	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	-802 164	-501100	-595 000	-1 090 000	-1055 000	-655 000
Investointitulot	0	33560	0	0		
Investoinnit netto	-802 164	-467540	-595 000	-1 090 000	-1055 000	-655 000

Talousarviomääräraha on hankeryhmittäin valtuustoon nähden sitova, talousarviovuoden aikana hankeryhmään kuuluvien määrärahojen kohde voi tarveharkintaisesti muuttua.

Kadut, tiet, sillat	2008	2009	2010
Paikallisteiden peruskunnostus	150 000	150 000	
Kadunrakennus	310 000	180 000	80 000
Katujen pintaus	300 000	300 000	300 000
Katuvalaistus	50 000	50 000	50 000
Puistot ja yleiset alueet			
Puistoistutukset	20 000	20 000	20 000
Kohdevalaistukset	35 000	20 000	20 000
Loimijoen rantapuisto		50 000	
Leikkipaikat	25 000	25 000	25 000
Lähiliikuntapaikat		40 000	40 000
Hirvikosken tenniskenttä	40 000		
Urheilukeskus	10 000	20 000	20 000
Kaunismäen kenttä		100 000	
Kaatopaikka: maisemointi ja ylijäämä- maiden varastointialue	50 000		
Sadevesiviemärit	100 000	100 000	100 000
JULKINEN KÄYTTÖOM.HR YHT	1 090 000	1055 000	655 000

4.4 KULJETUSVÄLINEET

4.4.1 KULJETUSVÄLINEET /SOSIAALIPALVELUKESKUS /HANKERYHMÄ

Kuljetusvälineet	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	0	0	-45 000	-25.000	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	0	-45 000	-25.000	0	0

Kotipalveluauton hankinta

4.4.2 KULJETUSVÄLINEET/ YMPÄRISTÖPALVELUKESKUS /HANKERYHMÄ

Kuljetusvälineet	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	-28 107	0	-30 000	-30 000	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-28 107	0	-30 000	-30 000	0	0

Pakettiauton uusinta

4.5 IRTAIN OMAISUUS

4.5.1 IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS /HALLINTOPALVELUKESKUS

Irtain käyttöomaisuus	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	-163 884	-85280	-75 000	-145 000	-80 000	-80 000
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-163 884	-85280	-75 000	-145 000	-80 000	-80 000

2007-2008

Keskitetyt atk-hankinnat.

4.5.2 IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS/SOSIAALIPALVELUKESKUS

Irtain käyttöomaisuus	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	-10 895	-35505	-16 000	0	0	0
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-10 895	-35505	-16 000	0	0	0

4.5.3 IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS /SIVISTYSPALVELUKESKUS

Irtain käyttöomaisuus	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	-13 182	-34440	-40 000			
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investoinnit netto	-13 182	-34440	-40 000			

4.5.4 IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS/YMPÄRISTÖPALVELUKESKUS

Irtain käyttöomaisuus	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot				- 50 000		
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investoinnit netto				-50 000		

Elektronisen mittausyöasema

30.000 €

Ulkoilualueiden nurmikenttien hoitoon kelaleikkuri

20.000 €

4.6 KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT

4.6.1 ARVOPAPERIT/ HALLINTO

Arvopaperit/hallinto	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	-2550	0				
Investointitulot	181 178	12 600	50 000	50 000	50 000	50 000
Investoinnit netto	178 628	12 600	50 000	50 000	50 000	50 000

INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ

Investoinnit yhteensä	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Investointimenot	-11 484 807	-5 453 974	-3 565 000	-7 929 000	-9 887 000	-2 006 000
Investointitulot	2 083 483	1 349 983	1 403 000	1 305 400	1 034 600	400 000
Investoinnit netto	-9 401 325	-4 103 991	-2 162 000	-6 623 600	-8 852 400	-1 606 000

5. RAHOITUSOSA

Rahoitusosassa osoitetaan, miten kunnan menot rahoitetaan. Rahoituslaskelman avulla kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus ja muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Rahoituslaskelman tunnusluvuista "investointien tulo-rahoitus, %" kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulo-rahoituksella. tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pää-omarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla korollisen vieraan pääoman määrä tilinpäätös-vuoden päättymispäivän asukasmäärällä.

Samoin kuin tuloslaskelmia Loimaa esittää kaksi rahoituslaskelmaa, joissa toisessa on yksinomaan kaupungin rahoitusarvio ja toisessa yhdistettynä kaupungin ja vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelmat.

Kunnan liikelaitos on osa kunnan hallintoa ja taloutta, ei erillinen oikeushenkilö eikä itsenäinen kirjanpito-velvollinen. Mitä kuntalain 67 §:ssä on säädetty kunnan kirjanpito-velvollisuudesta, kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä koskee myös kunnan liikelaitosta.

LOIMAAN KAUPUNKI

RAHOITUSLASKELMA (ulkoiset)	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toiminnan ja investointien kassavirta						
Toiminnanrahavirta	-84 068	1 582 571	132 100	946 200	936	1 780
Vuosikate	-119 068	1 596 309	-227 900	946 200	936	1 780
Satunnaiset erät	571 544	390 219	500 000	140 000	140	148
Tulorahoituksen korjauserät	-536 544	-403 957	-140 000	-140 000	-140	-148
Investointien rahavirta	-8 864 779	-3 713 772	-2 022 000	-6 483 600	-8 712	-1 058
Investointimenot	-11 484 807	-5 453 974	-3 565 000	-7 929 000	-9 886	-2 006
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 745 180	1 132 000	803 000	855 400	584	0
Pysyvien vast.hyöd.luovutustulot	874 848	608 202	740 000	590 000	590	948
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 948 848	-2 131 202	-1 889 900	-5 537 400	-7 776	722
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	66 322	76 769	50 000	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	-62 809	-29 682	-50 000	-50 000	-50	-50
Antolainasaamisten vähennykset	129 131	106 451	100 000	50 000	50	50
Lainakannan muutokset	7 945 266	3 773 037	1 604 900	5 102 400	9 276	1 325
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000	6 000 000	4 904 900	8 452 400	13 148	5 995
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 289 734	-3 636 963	-3 300 000	-3 350 000	-3 872	-4 670
Lyhytaikaisten lainojen muutos	235 000	1 410 000				
Oman pääoman muutokset		0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-794 085	-347 281	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	7 217 503	3 502 526	1 654 900	5 102 400	9 276	1 325
Rahavarojen muutos	-1 731 345	1 371 324	-235 000	-435 000	1 500	2 047
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:						
Investointien tulorahoitus, %	-1	37	7	15	11	168
Lainamäärä, €	22 049 581	25 822 619	27 427 519	32 529 919	41 805 919	43 130 919
Lainamäärä, €/asukas	1 683	1 973	2 101	2 494	3 207	3 311
Asukasmäärä	13098	13089	13055	13042	13034	13026

LOIMAAN KAUPUNKI JA LOIMAA KAUPUNGIN VESIHUOLTOLAITOS

RAHOITUSLASKELMA (ulkoiset)	TP 2005	TP 2006	TA 2007	TA 2008	TS 2009	TS 2010
Toiminnan ja investointien kassavirta						
Toiminnanrahavirta	529 249	2 360 722	767 400	1 736 500	1 687	2 233
Vuosikate	502 856	2 374 460	407 400	1 736 500	1 687	2 233
Satunnaiset erät	571 544	390 219	500 000	140 000	140	148
Tulorahoituksen korjauserät	-545 151	-403 957	-140 000	-140 000	-140	-148
Investointien rahavirta	-9 069 089	-3 902 077	-2 422 000	-6 783 600	-11 013	-7 858
Investointimenot	-11 729 750	-5 664 276	-3 965 000	-8 229 000	-12 187	-9 106
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 777 206	1 153 996	803 000	855 400	584	300
Pysyvien vast.hyöd.luovutustulot	883 455	608 202	740 000	590 000	590	948
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 539 840	-1 541 355	-1 654 600	-5 047 100	-9 326	-5 625
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	66 322	76 769	50 000	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	-62 809	-29 682	-50 000	-50 000	-50	-50
Antolainasaamisten vähennykset	129 131	106 451	100 000	50 000	50	50
Lainakannan muutokset	7 705 010	3 357 782	1 599 600	5 097 100	9 276	5 625
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000	6 000 000	4 904 900	8 452 400	13 148	10 295
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 294 990	-3 642 218	-3 305 300	-3 355 300	-3 872	-4 670
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	1 000 000				
Oman pääoman muutokset		0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-877 524	-380 129	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	6 893 808	3 054 421	1 649 600	5 097 100	9 276	5 625
Rahavarojen muutos	-1 646 031	1 513 066	-5 000	50 000	-50	0
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:						
Investointien tulorahoitus, %	6	52	32	26	15	28
Lainamäärä, €	22 060 093	25 417 875	27 017 475	32 114 575	41 390 575	47 015 575
Lainamäärä, €/asukas	1 684	1 942	2 070	2 462	3 176	3 609
Asukasmäärä	13098	13089	13055	13042	13034	13026

